

Rok 1928

	Příjem Vydaní Kč
houseník	13.--
sbíráni housenek, 3 dny á 20 Kč, Jos. Cibulka	60.--
sbíráni housenek, Jos. Cibulka	50.--
sbíráni housenek, 3 dny á 20 Kč, Jos. Cibulka	60.--
vydražené ovoce z aleje k Pečkám, Fr. Nevrly	50.--
" " " " ke Lhotě, Jos. Cibulka	150.--
vydraž. švestky u svého najatého pole, J. Doležal	40.--
bílení stromků, 4 dny, Josef Chlad	80.--
vyházení 40 jemek na stromky, Josef Chlad	70.--
vápno na bílení stromků, Ladislav Urban /20/	10.--
C e l k e m	240.-- 348.--

Rok 1929

sbíráni housenek	75.--
C e l k e m	-- 75.--

OKRASNÉ STROMY A KEŘE

Na schůzi obecního výboru 26.2.1922 se rozhodlo, "aby z místních zahrad byly vysázeny keře na prostranství obce proti p. Cháberovi /33/, popřípadě i drátem záchranným opatřena." Splnění tohoto úkolu se ujal řídící učitel František Hatlák a vysadil na stráni nad obecním domem č. 109 šeříkové keře a pálmník, pocházející ze zahrady Václava Sixty č. 22. Po okrajích této stráně byly již dříve vysazeny akáty s kulatou korunou a několik bříz. Keře se na stráni rozrostly a staly se okrasou obce.

Dne 11.6.1922 opět obecní zastupitelstvo rozhodlo, aby se "na obecném místě pod domem č. 25 vysadily stromy, které by dobré šly, divoké."

Ve třicátých letech byla pokryta keři a vzrostlými keři prostranství před domy č. 5, 43, 10, 11 a 53, v dolní ulici mezi domy č. 12 až 22, před zahradou domu č. 21 a statkem č. 22, chalupou č. 27 a domem č. 26, před školou a kolem louže.

Kolem návse, před statkem č. 31 a kolem prostranství před Bílkovou kovárnou č. 43 byly vysazeny akáty s kulatou korunou, na kopečku o domu č. 1 stále vzrostlá lípa. Lipami a kaštany bylo osezeno prostranství před školou. Na starém hřbitově rostly cypřiše a smuteční bílá vrba. Na novém hřbitově lípy a před hřbitovem parčík, oplocený živým hlohovým plotem. V perčíku rostly krásné smrk. Stejně vzrostlé smrky rostly na školní zahrádce u transformátoru. Před statkem č. 21, a 22 byly vzrostlé kaštany, před domy č. 24, 25 a 26 jasany, před stodolami č. 53 a 9, kolem louže a prostranství před louží akáty. Na prostranství u louže rostly i břízy, jasany a v roce 1936 zde místní občané vysadili vrby a topoly. Okrasné akáty s kulatou korunou byly vysazeny podél chodníku v průčelí domů v dolní ulici /mezi č. 12 a 22/.

Na schůzi rady 27.5.1929 rozhodnuto, "aby se v zimě vykácely akáty kolem obecního rybníka /louže/ a prostranství osázelo břízkami." Na této schůzi starosta Urban upozornil, "že by se mělo pomysleti na zabezpečení obecního parku, nějak tento ohrazeni. Dále by se měly v obci vysázeti všelijaké kouty a ohrazeni též drátem, neb by to byla okrasa obce."

Návrh starosty vyplýval ze zkušenosti, že ne všichni občané měli k okrasným stromům a keřům v obci dobrý poměr. Tak na schůzi 28.6.1929 starosta sděluje, že "kozy pana Karla Kratochvíla, hostinckého, /32/, dělají velkou škodu v obecním parku a mimoto okusují ozdobné keře delší čas." Obecní úřad na tento nešvar Karla Kratochvíla upozornil, ale zákazy nebyly nic platné a kozy ožíraly park a křoviny v obci dále. Proto byla K. Kratochvílovi vyměřena pokuta 20 Kč, ten ji však nezaplatil.

Rada se proto usnesla, že K. Kratochvíl se má ještě jednou vyzvat k zaplacení pokuty 20 Kč do fondu chudých. Přes veškeré upomínání Kratochvíl pokutu nezaplatil a časem se na vše zapomnělo.

V těchto letech soukromého hospodaření pobíhaly volně po ulicích, zejména kolem louže, husy, kachny. Na louž chodily kachny samy přes celou obec a k večeru se opět semy vraceły domů. Retenice byly zemědělskou obcí a za tehdejších podmínek bylo obtížné, ba nemožné, zamezit jejich pohyb po ulici. Byly zdrojem obživy vesnické chudiny, žomkářů i rolníků.

Péče o okrasné stromy byla svěřována nezeměstnaným dělníkům. Na příklad ořezávání skátů a tvarování korun okrasných akátů. Vzrostlé lípy poskytovaly místním lidem dostatek lipového květu.

V radě bylo 26.2.1931 rozhodnuto, "aby se stromy v obci ořezaly, protože mají velké větve a tím je vítr vyvrací." Za odměnu byly lidem ponechány ořezané větve na topení. V radě 16.4.1931 jednáno o údržbě a vysazení okrasných keřů v obecním parku a sázení jasanů. Saznice byly zakoupeny u Lesní správy Kluk. Jasan byly vysezeny na několika místech v obci a při silnici do Vrbové Lhoty u pronajatého obecního pole Jenu Čvančarovi /lo5/. Suché stromy měl starosta prodat za cenu podle svého uvážení.

Staré suché stromy obec chudým občanům odprodávala na topení. V roce 1924 to byly na příklad 2 stromy za 10 Kč, v roce 1925 prodán 1 suchý skátek Vincenci Sokolovi za 2 Kč, v roce 1928 za vyvrácený skátek zaplatil Karel Chrastný /48/ 5 Kč.

Rolníci u svých polí zásedně stromy nesázeli, protože jim zastínovely pole a snižovaly jeho výnos. Výjimku tvořily hrušky vysázené kolem pole Pavla Voláka při cestě vedoucí od pečecké silnice podél obecních polí na Přední obci. Říkalo se tu "U hruštiček". Dále to byly nemnohé topoly a vrby vysazené v lukách kolem Káči. V lánech u pole Karla Kratochvíla /32/ se tyčily dva vysoké a silné topoly, které zničila bouře v létě r. 1936.

OBECNÍ VÁHA

Střežení obecní váhy bylo povinností strážníka /ob. výbor dne 8.1.1922/. Od roku 1923 byl 1 klíč od váhy uložen na obecním úřadě a 1 klíč u obchodníka Svárovského /46/, který byl vydáván místním občanům bezplatně a cizím za poplatek 2 Kč. Cesta k váze byla od statku Lustiga /9/ v roce 1924 upravena a poházena škvárou.

Dne 20.10.1929 rada projednávala přípis obchodníka Aloise Řeháka /46/, že je obtěžován již delší dobu místními občany, kteří si u něho vypůjčují při vážení na obecní váze závaží. Několik závaží se mu ztratilo. Dále upozorňuje, že v roce 1928 vážil pro obec písek. Řehákově bylo dáno odškodné ve výši 82 Kč.

V době elektrifikace obce byla na váze umístěna přípojka pro kabel k elektromotoru, který v době žní poháňel mlátičku, umístěnou vedle váhy na návsi.

U obecní váhy, stojící na křižovatce silnice k Vrbové Lhotě, postávaly v družných debetách hloučky občanů, její okolí bylo rejdištěm dětí, které na návsi prohánely káču, nebo cvrkalu fazole a kuličky a hrály fotbal s hadrovým míčem /hadrákem/. V době krize se u váhy a na terase při domě č.1 shromažďovaly houfy nezaměstnaných dělníků, diskutujících o svém neutěšeném stavu a kriticky se vyjadřující k politice vládnoucích buržoasních stran.

SILNICE

V září 1919 zaplatila obec poslední splátku dluhu na stavbu silnice do Vrbové Lhoty. Silnici stavěla obec převážně ze svých prostředků.

V roce 1921 bylo zrušeno zavíráni železničních závor o přejezdu do Cerhenic, prováděné závorárem, který bydlel v drážním domku u silnice /č.300/. Zavíráni závor bylo nahrazeno tažným zavíráním s výstrežným zvonkem, které bylo obsluhováno přímo ze železniční stanice v Cerhenicích. Protest obecního úřadu proti tomuto opatření byl zamítnut.

20.8.1922

Na schůzi obec.zest. upozornil Pavel Němec na neutěšený stav silnice Ratenice-Vrbová Lhota. Obec podala na okresní správní komisi v Poděbredech žádost, aby silnice byla znova uválcována. Opětovně na tento stav upozornil Pavel Němec 12.12.1928. Silnice byla sjezděná a vymletá měly místy až na podklad, evžek do rozpočtu okresu na opravy silnic zahrnuta nebyla. Silnice do Vrbové Lhoty nebyla od doby svého postavení válcována po celých 20 let buržoazní republiky, ani v době války. Byla opravována až v době, když se pokryvala asfaltovým kobercem.

V podobném stavu byla silnice Pečky-Ratenice-Cerhenice. Značně frekventované silnice, zejména v době řepné kampaně, byly plné děr, které správoval cestář. Až do konce dvacátých let byl v ratenském katastru cestářem Pavel Kleboch z Ratic, po něm ruský legionář Čihák z Vrbové Lhoty.

Dne 20. ledna 1924 předčítal na schůzi obec.zest. starosta Čvančara dopise okresní správní komise, že následkem sněhových vánic jsou silnice nesjízdné a obec je povinna podle zákona z r. 1910 je upravit kolem obce až do vzdálenosti 7 km na svůj náklad. Cesty kolem obce del proházet cestář Kleboch za celkový náklad 308 Kč, který mu byl uhrežen z obecní pokladny.

Značné náklady si vyžádalo prohezování sněhem zavátých silnic i obecních cest v kruté zimě 1929. Ve třicátých letech se zimní práce na silnicích stala zdrojem skromného výdělku nezaměstnaných dělníků.

Náklady na odklízení sněhu na silnicích a cestách v r.1929:

3.1.1929	za placenou dělníkům za proházení sněhu.....	990.-Kč
8.2.1929	" " za úklid sněhu ke hřbitovu	56.- "
8.2.1929	za úklid sněhu ke hřbitovu	150.- "
23.2.1929	za úklid sněhu ke hřbitovu	60.- "
17.2.1929	úklid sněhu 22 dělníkům á 10 Kč	220.- "
"	za odvoz sněhu Josefovi Kloudovi /19/	40.- "
28.2.1929	za úklid sněhu	260.- "

- 12.12.1920 Okres.správní komise oznamuje, že majitelé domů č.80,83,92,95,67,27 a 79 pouštějí do příkopu okresní silnice močůvku. Nařízeno jim, aby zřídily jímky na svých dvorech a močůvku odváželi na OSK oznamuje, že majitelé domků č.79,80,95,97, 92 znečišťují silniční příkop a že je nutné, aby z druhé strany těchto domků zřídily dvorky.
- 18.5.1921
- 13.6.1920-sdělení na okres: V obci není žádný automobil a m
- 20.4.1920 Okres.práv.komise se dotazuje, zda si obec přejde automobilové spojení,
- 9.8.1921 OSK sděluje, že od 10.8.1921 bude jezdit autobus z Poděbrad do Městce Králové a do Peček. Jízdné činí na 1 km 80 haléřů.

1.3.1929	proházení silnice ke Lhotě a Cerhenicům	600.-
5. a 8.3.1929	dělníkům za odklízení sněhu	1245.-
20.3.1929	" " " " "	96.-

Celkem činily náklady na odstranění sněhu z okresních silnic na katastru obce 3523 Kč a 402 Kč na cestách v obci.

V roce 1927 upozornilo Ředitelství státních drah v Praze obecní úřad, že bude zřízen nadjezd silnice přes dráhu u Cerhenic. Do dnešního dne však nadjezd zřízen nebyl.

V roce 1930 byl zbourán starý kamenný teras u domu č.1, který byl již silně rozrušen a postaven zde byl teras nový. V roce 1931 byl opraven teras u domu č.47 Františka Svetušky. Zedník František Paluska, který teras u domu č.1 stavěl, vepsal do betonového obrubníku nápis: ZLÁ DOBA 1931, který dlouhá léta připomínal dobu krize.

O autobusech je první zmínka v protokolu z jednání obecního výboru 7.11.1920, kdy se projednával přípis okresní správní komise v Poděbradech týkající se autobusového spojení. Ze zápisu nelze však nic konkrétního vyčíst. Až na schůzi obecní rady 29.1.1930 připomínal ve volných návrzích starosta Urban, "nebylo-li by dobré zežádat, aby osobní státní auto jezdilo do naší obce." Rada pověřila starostu, aby se o věci informoval a podal o tom zprávu. Na schůzi rady 30.7.1930 starosta Urban přečel mým odpověď na žádost obce, aby státní auto jezdilo přes Ratenice. Okres odepsal, že "pro malou frekvenci nebylo možno žádosti vyhověti a pro Ratenice upravena nová zastávka ve Vrbové Lhotě na křižovatce k Raticím bez zvláštní sazby."

Zvyšující se frekvence osobních a nákladních aut na silnicích si vyžádala první opatření k usměrnění průjezdu vozidel obcí. Dne 25.4.1926 rozhodla obecn. zastupitelstvo, aby se na silnicích před vjezdem do obce umístily tabule na železných stojech s uvedením zákazu rychlé jízdy obcí.

Trestány byly jízdy na neosvětlených kolejích. Na schůzi rady 30.10.1930 pokutování Václav Hrubeš z Peček č.403 a Josef Cepek z Ratic č.87 ze tento silniční přestupek každý částkou pětadvacet 5 Kč ve prospěch pokladny chudých.

Dnes již jen v myslích staré generace je zachován obraz starých silnic, na kterých automobily nemohly vyvinout nijak velkou rychlosť. V době sucha zvedala se za muty oblék prachu a v děstivém období rozstříkovala auta kaluže vody a rozjížděla bláto promíchané výkaly zvířat.

OBECNÍ LOUŽ

V obecních protokolech bávala louž, ležící v dolní části obce, nazývána i obecním rybníkem. Ryby se zde podle mé paměti nesadily asi v r.1930, ale děti jen málo vzrostlou násadu pochytily během krátké doby. Ani již nevím, kdo je zde nesadil.

Louž byla napájena především dešťovou vodou a v menší míře i vodou z melioračních trubek, ústících sem v jihovýchodním rohu louže. Kolem louže byl teras, který bylo nutno čes od času opravovat. V září 1919 rozhodl obecní výbor na žádost Aloise Lustiga /9/ o jeho částečné opravě. Někteří občané kradli kámen z rozrušeného terasu louže a cihly z mostků přes příkop v obci /ječnání rady 12.12.1920/.

Na opravu terasu se zřejmě nedostávalo finančních prostředků. Svědčí o tom usnesení obec. zast. z 16.5.1921, podle kterého měla stavební komise "věci prozkoumat na místě samém a co možno levně a dobře hráze upravit drnem."

Okresní správní komise v Poděbradech na "správu hráze u rybníčka" povolila nepatrnou částku 200 Kč. Protože náklady byly značně vyšší, rozhodlo se zastupitelstvo 7.8.1921 uhradit je z obecní pokladny.

Oprava hráze louže provedena nebyla a až na zasedání obecní rady 28.12.1927 bylo usneseno, "aby se pomýšlelo na vykizení louže a opravu hráze v roce 1928".

Dne 22.2.1928 navrhují v radě Pavel Němec, "aby se agáty u obecního rybníka uřezaly a agáty rostoucí v sousedství vysazených jasanů vykopaly."

Jak vysvítá z jednání rady 5.6.1928, pro nedostatek finančních prostředků se od čištění a opravy obecního rybníka upustilo. Avšak na zasedání rady 12.12.1928 znovu navrhl Pavel Němec, aby se pomýšlelo na vykizení obecního rybníka. Přijato usnesení, aby se "v době mrazů vypustil a vyvezlo se bláto." Hráze se měly opravit kamenem na cement a nahoře zakončit štorcem z cihel. Výjezd z louže směrem k Němcovu domu se měly vydláždit kamenem. Na program obecní rady byla louž zařazena opět 11.5.1929.

Z obecních účtů se můžeme učinit obraz o postupu prací v r. 1929:		
15.6. a 22.6.	vypuštění rybníka, aby se mohlo vyvážet bláto	112,50
24.6.	za práci Filipovi - 5 dní á 25 Kč	125,-- Kč
18.6.	" Jos. Kafkovi /24/ 2 dny á 25 Kč	50.-- "
4.7.	" Kafka, Filip, 8 dní á 25 Kč	200.-- "
4.7.	" Roubal, Štěpánek, 3 dny á 25 Kč	75.-- "
13.7.	dělníkům za vyvážení bláta	837,50 "
19.7.	" za čištění rybníku	688,50 "
20.7.	odvážení bahna z rybníka potahem, Ant. Drehokoupil	382,50 "
20.7.	odvážení bahna z rybníka, Frant. Zelabák	490.-- "
21.7.	" " " Fr. Svatuška /70 Kč deně	385.-- "
21.7.	" " " " "	17,50 "
31.8.	za práci na rybníce, Josef Kafka	100,-- "
28.11.	vývážení bláta z rybníka, Ledislav Urban /20/	60,-- "

Oprava rybniční hráze, kromě hráze u silnice, byla zadána staviteli Josefu Dmejchalovi z Peček., který ji dokončil před koncem srpna 1929 nákladem 8825 Kč za práci a materiál. Koleaudace hráze byla provedena v neděli 1.9.1929. Po této době provedl stavitel Dmejchal i opravu hráze rybníka u okresní silnice za 350 Kč a zhotovil přejezd na pole Jindřicha Holdy na východní straně rybníka.

Ale již v polovině roku 1931 se jednalo v radě o nutnosti nové opravy terasu u rybníka. Člen rady Jan Smerád připomíнал 27.8.1929, "aby se dalo vybubnovat, aby mládež nečinila darebáctví v obecním rybníku, zvláště aby do rybníka neházelala staré nádobí a kámen." Bláto z louže bylo uloženo na prostranství před louží. Starosta Urban si stěžoval 20.10.1929, že místní občané nechtějí bláto odvážet. Rada se rozhodla pletit za kravský povoz 5 Kč a za koňský povoz větší částku.

Potulným "komediantům" bývalo vykazováno místo na obecní návsi. Na schůzi obec.zastupitelstva 16.5.1920 bylo starostovi uloženo, "aby vakažoval místo potulným komediantům jinam než na náves." Po této době jim bylo vykazováno místo na prostranství u louže, což mělo i své stinné stránky. Na schůzi rady 25.3.1930 si stěžuje Jan Smerád, že "kočující společnosti, které jsou umístěny u obecního rybníka, si dovolují házeti do téhož rybníka odpadky ze zabitých psů a jejich děti házejí do vody kamení a vše možné."

Za domem č.37 vedle hradební zdi domu č.39 se nacházela t.zv."malá louž". Byl to asi pozůsttek po hnojišti v bývalém panském dvore. Tato nevelká louž měla bahnité dno a byla neplnována dešťovou vodou, která stékala z okolních domů a z ulice. Louž bylo nutno čas od času vyvážet.

Na schůzi zastupitelstva 11.6.1922 jednáno o tom, že rolník Jan Malý /38/, který měl v sousedství malé louže svou stodolu, vyklidil louž a kompost /zřejmě bahno/ si odvezl bez ohlášení. K tomu bylo usneseno, aby ukládání kompostů na obecním místě se netrpělo. Jan Malý byl vyzván, aby složil částku za kompost do obecní pokladny. Tak jak tomu bylo častokrát v podobných případech, Jan Malý peníze do obecní pokladny nesložil. V téže době dlužila obec Janu Malému 2000 Kč, které ji krátka-době zapůjčil, aby mohla proplácet obecní výdaje.

NOVÝ HŘBITOV

Na schůzi obecního výboru 10.1.1920 se jednalo o obou hřbitovech, starém hřbitově u kostela a novém hřbitově "Ned mokrajme". Václav Jančík, jehož dům č.61 byl v sousedství starého hřbitova, oznámil, že ve hřbitovní zdi jsou trhliny, ze kterých je cítit vekký zápech. Nevrhl, aby obec žádala o vyvlastnění nového hřbitova ke všeobecnému pohřbívání. Starosovi Urbanovi bylo uloženo, aby se o této věci informoval.

V listopadu 1920 byl zhotoven nábytek pro mánici a byl uložen prozatím na faře. Dne 16.5.1921 projednávalo obecní zastupitelstvo přípravné práce k pohřbívání na novém hřbitově. Přitom bylo rozhodnuto, že silnici ke hřbitovu obec stavět nemůže a že bude nutné upravit ke hřbitovu cestu tak, aby voda stékala řádně do litoru.

Dne 28.12.1921 zaujalo obecní zastupitelstvo toto stanovisko k přípisu patronátního úřadu ratenského kostela a okresní politické správy v Poděbradech: "Trváme na podmínce, kterou si dala obec do 1. protokolu, že obec ničeho nenemítá proti zřízení nového hřbitova zádušního v Ratenicích s tou podmínkou, aby to obec nikdy nic nestálo."

Obec vycházela z předpokledu, že bohaté ratenské záduší má dostatek peněz, aby dostavbu hřbitova financovalo. Církevní úřady se však snažily nékladu za nový hřbitov přesunout na obec.

Dne 2.7.1922 projednalo zastupitelstvo návrh sazeb pro nový hřbitov, které předložil farní úřad v Ratenicích. Pohřby byly odstupňovány do čtyř tříd. Obec žádala, aby u jednotlivých tříd byly vyznačeny sazby za pohřeb včetně sazby za přítomnost kněze, kostelníka, ministrantů, za zvonění umíráčkem, za křížek a sazby pro hrobníka. Obec přitom vycházela ze smutné zkušenosti, že se snažili lidé kolem kostela na pohřbech co nejvíce vydělat a požadavky za služby při pohřbu stanovovali podle své libovolné úvahy.

K pohřbívání zaujalo obecní zastupitelstvo toto stanovisko:
"...aby byla závazně ustanovena a označena jedna čtvrt nového hřbitova pro jinovérce všeho vyznání a bez vyznání ku všeobecnému pohřbívání." Obycní výbor si vyhredil, aby sazby pro jinovérce a pro občany bez vyznání byly stejné, jako pro římské katolíky. Tyto poplatky měl vybírat obecní úřad a odvádět je farnímu úředu v Raticích.

Na příští schůzi zastupitelstva 20.8.1922 byl čten dopis katolického faráře Jeřábka o hřbitovních sazbách a pohřbívání jinovérce:

"Na novém hřbitově bude zřízeno oddělení pro jinovérce a občany bez vyznání. Budou platit jen poplatky za hrobové místo. Máry pro pohřbívání mohou být zapůjčeny za dohodnutý poplatek případ od přípedu."

Dále farář uváděl: "Protože hřbitov je výhradním majetkem kostela a farář je zodpovědným správcem kostela tudiž i hřbitova a spolu též i držitelem a vykonavatelem všech práv na těchto objektech váznoucích, je naprostě nepřípustné a nemožné, aby jekoliv právo bylo postoupeno obci."

Obec se s tímto stanoviskem faráře neztotožnila, nesouhlasila s ním a trvala na svém usnesení z 2.7.1922, t.j. aby záležitosti pohřbívání jinovérce a občanů bez vyznání byly projednávány na obecním úřadě v Raticích. Dále se zastupitelstvo usneselo, aby obecní úřad "vyšetřil věci stran vyvlastnění hřbitova pro obec."

O hřbitově znovu jednalo zastupitelstvo 17.6.1923. Usneslo se zřídit podle cesty chodník na zádušním pozemku, 3 m široký, výměnou za obecní pozemky.

Okresní politická správa v Poděbradech vyvíjela soustavný tlak, aby se na novém hřbitově konečně již započalo pohřbívat. Jednalo tom obecní zastupitelstvo 8.7.1923. Projednávalo přípis okres. správní komise č. 35372, která obecnímu úřadu v Raticích uložila ve smyslu § 3 zákona z 30.4.1870 č. 68, aby provedl rozhodné kroky k pohřbívání na novém hřbitově. Na starý hřbitov může být pohřbíváno jen do 15. srpna 1923.

Obecní úřad o přípisu okresní správní komise uvědomil farní úřad v Raticích a Správu kostelního jmění v Čerhenicích.

Narizení okresní právní komise bylo znova projednáváno na schůzi 25.11.1923. Zejména požadavek, aby cesta na hřbitov byla rychle upravena a se zřízením stezky se poseckalo na pozdější dobu. Avšak zastupitelstvo zaujalo jiné stanovisko. Rozhodlo se urychleně zřídit stezku, což bylo pro přístup na hřbitov v době nepříznivého počasí výhodnější. Stezka mohla být zřízena v rychlejším čase, než rozjezděná a rozbahněná cesta.

/Na schůzi 4.11.1923 jednalo zastupitelstvo o stížnosti faráře, podanou na politickou správu v Poděbradech, že obec stezku nezřizuje./

Přes potíže s dovozem materiálu rolníky, byla stezka vybudována, jak o tom svědčí záznamy o výdajích v pokladní knize:

2.a 23.11.1923 vyměření nové stezky Ing Hájkem a Slavíkem

591.-- Kč

" za pozemky k rozšíření cesty ke hřbitovu 370,20

5.12. dělníkům za práce na cestě 414.--

6.12. vození rumu na cestu-Jos.Klouda 100 q á 1,50 150.--

" dtto Václ.Bašta 52 q á 1,50 78.--

14.12. dtto V.Vejnoska 35 q 52,50

15.12 práce na cestě-1/2 dne Rudolf Chrestný 9,00

5.12.dělníkům za práci	414,- Kč
15.4.1923 práce na cestě-1 den-Josef Němec	18,- Kč
16.12.dělníkům za práci	3198,- " " "
18.12.-dovoz rumu	3081,-
19.12. " " "	10,-
leden 1924 -urovnání cesty ke hřbitovu, strážník Nov.	92,40
"-vození škváry, Josef Kloudal 100, 6q ál, 50	150,-
březen 1924-vození škváry, Josef Novák a 1,50 Kč/q	133,50
Celková výměra stezky ke hřbitovu činila 359 sáhů, na vyrovnání cesty připadlo.....	16 "
	celkem 375 sáhů

Tato výměra 375 sáhů byla odměřena z obecních pozemků na parcele č.201 - 100 sáhů a přičleněna k zádušním polím, kat.č.200. V obecního pozemku V oužlabině č.k.205/1 odměřeno pro záduší 275 sáhů.

Při podpisu smlouvy o odkoupení části pozemků na rozšíření cesty ke hřbitovu oděpřeli své podpisy Jindřich Holda /7/ a Jeroslav Miškovský /53/ s odůvodněním, aby obec za ně sama zaplatila výlohy spojené s prodejem pozemků. Totéž požedovala i správa zádušního majetku v Cerhenicích. Protože místní občané Pavel Volák /31/ a František Svatuška /47/ zamýšleli tyto náklady hradit sami, bylo rozhodnuto i jim uhredit tyto náklady z obecní pokladny. Z tohoto příkladu vidíme rozdílný přístup e obětavost jednotlivců ve prospěch společné věci.

Na schůzi obec.zast.25.5.1924 upozornil Josef Urban na rozježděnou cestu ke hřbitovu, kde je zapotřebí jejímu rozbahnění předcházet, doporučuje pořídit trativod.

Na schůzi obec.rady 3.12.1927 byl přečten a schválen a podepsán hřbitovní řád.

V roce 1924 se přece jen započalo na nový hřbitov pohřbívat.

KOSTEL A FARÁ

Na schůzi obecního výboru 26.2.1922 byla projednána informace farního úřadu v Ratenicích o opravě farních budov a kostela. Obecní výbor přijal toto usnesení: "Bere se k vědomí a ponechává se bez projednání." Toto strohé usnesení pramenilo z neblehých zkušeností z doby Rakousko-Uherska, kdy se církev snažila přesunovat náklady na opravu fary a kostela na obec, ač k tomu měla z nájmů farních pozemků bohatý zdroj příjmů.

Na schůzi obecní rady 4.7.1928 jednáno o přípisu okresního hejtmenství v Poděbradech týkající se peušálu na kostelní potřeby a odměn kostelníků a hrobařů. Protože radě nebylo jasné, koho se uvedený přípis týká, byla věc odložena.

Na schůzi rady 25.5.1930 přednesl zástupce lidové strany Jen Semerád ústně "návrh pana místního faráře Vladimíra Jeřábka, který zamýšlí provéstí adaptaci kostela." Rada žádala, aby farář svůj návrh podal písemně. Farář oznamení radě zaslal a tak 4.2.1931 četl starosta toto písemné oznamení o zamýšlené adaptaci před místním kostelem. Rada s adaptací vyjádřile svůj souhlas s tím, že by se materiál ze zbourané hradební zdi kolem hřbitova dal event. upotřebit pro stavbu nové školy. Ke zbourání zdi nedošlo. Byl adaptován kostel, natřeba bílá-bán věže červenou barvou elektrikářem Sobotkou od firmy Černý Sedská. Kostel pokryt novými taškami, vymalován a zavedeno elektrické osvětlení. Zdi hřbitova opraveny szrušeny staré hroby v prostoru hřbitova směrem ke škole a silnici, takže tato část starého hřbitova dostala sedový vzhled.

PÍSEČNÍK

Obecní písečník, který byl poblíž vsi k cestě k Domku, nazýval se lidově šutrák. Je tak nazýván i v obecních protokolech. V těchto dnech /červen 1986/ se dovršuje jeho zasypávání odpadky z vesnice a tak za nedlouhý čas zbude po něm jen upomínka v archivních zápisech.

V písečníku se v poválečných letech již písek netěžil /po r. 1918/ a sloužil jen k zekopávání pedlých zvířat pohodným Veselým z Radimi. Byl zárostlý trevou a na 2 - 3 místech v mělkých prohlubních se držela voda v dešťových obdobích, rostlo zde několik vrbových keřů. Hledina téhož louží lákala v době tahu i divoké huay, které zde občas myslivci na čekané ve večerních hodinách zastřelili. Trávu z písečníku sklizel majitel sousedního pole Nykodym /11/ za poplatek lo Kč ročně.

Na obecní práce potřebovala obec značné množství štěrku a písku. Na zasedání rady 4. ledna 1928 byl vypracován návrh pro obecní zastupitelstvo, "aby obec sama měla nějaký materiál po ruce na opravu ulic a cest, neboť dovážením materiálu z Peček, Radimi, nebo od Vrbové Lhoty se vše moc prodreží a tím se nemůže toho moc opravit. Kdybychom měli štěrkovnu poblíž obce, bylo by to pro obec velká výhoda z hospodářského hlediska."

Dne 19. ledna 1928 se jednalo o výměně obecního pozemku za přilehlý kus pole Václava Nykodyma /11/ pro zřízení obecního šutrovníku. Nykodem výměnu obecního pole odmítl a proto se po delším jednání zájem soustředil na pole Václava Beránka. Zde měly být vyhozeny zkušební jámy.

Jednání o šutrovníku se vleklo a nevedlo ke konkrétním výsledkům. Na schůzi rady 26.5.1928 bylo předneseno stanovisko klubu KSČ, že šutrník je zapotřebí zřídit, jinak se nebudou členové KSČ zúčastňovat dopravy materiálu na správu cest. Kriticky vystoupil Václav Beránek, člen rady za KSČ, se stanoviskem, aby se Václav Nykodem ke směně pozemků donutil. Proti 2 hlasům členů KSČ byl prosazen názor členů občanské strany, ře/3 hlesy/, že Václava Nykodyma není možno ke zřízení písečáku nutit a pro rok 1928 se má obstarat materiál na opravu cest z jiných zdrojů. Občanská strana tak hájila zájmy majitelů koní, kterým vyhovovala větší vzdálenost, aby si mohli na dopravě vydělat peníze.

Na celkovou výměru 2100 měr polí připadal v obci úkol přivézt na opravu cest 130 fůr materiálu, t.j. průměr 1m³ na jednu měřici. Materiál se odebíral z písečáku Jana Šváry, který ležel vedle potoka Káčí u cesty Vrb. Lhota-Sokoleč, za cenu 60 hal./m³/písek/. Písek se šutrem se plstil 30 haléřů za 1 q. Vážilo se na ratenské váze ne návsi. Rozhodlo se, že dovést písek jsou povinni majitelé polí zdarma, kdo nemá potah byl povinen dovoz zaplatit. Zdarma však materiál nikdo nedovážel, takže oprava cest provedena nebyla.

Písečník nebyl zřízen ani v roce 1931. Svědčí o tom jednání rady z 26.2.1931 a její stanovisko, že "v té věci se musí něco dělat, aby vše přišla do pořádku. Starosta ať se informuje o věci u geometra a postupuje ve věci dále, aby se neřeklo, že dřívější obecní samospráva nedělala nic a nynější také nic a proto se něco stát musí." Byla to pravdivá sebekritika, avšak písečník zřízen nebyl. Nakonec byl zřízen až za starostenství Josefa Folbergera na obecním polí Na Husánci v cípu u silničního mostku přes meliorační příkop.

HOSTINCE

V roce 1918 byly v Ratenicích 3 hostince, které byly centry politického a společenského života v obci: Tomáše Horáčka v čísle 32, Eduarda Linharta v čísle 10 a Aloise Skaly v č.6.

Dne 5.6.1921 projednale obecní výbor žádost Josefa Němce /142/, nar.r.1863, o povolení výčepu piva, lihovin a vína v jeho domě číslo 142. Žádosti bylo jednohlasně vyhověno.

Josef Němec, který si postavil dům č.142 v roce 1910, byl prvním průkopníkem socialismu v obci již v Rakousko-Uhersku. Jeho žádost promenila ze snahy, aby dělnické hnutí v obci mělo své vlastní shromažďovací středisko.

Žádost o zřízení hostince si podal Josef Němec již 7.9.1913, avšak tehdejší vládnoucí buržoasní strany v obci jeho žádost zamítly, nepochyběně s tím cílem, aby zabránily vzniku organizačního střediska sociálně-demokratického a dělnického hnutí.

Josef Němec po roce 1921 prodával v domě č.142 láhvové pivo z cerhenského pivovaru. Jeho dům se stal dostaveníčkem stejně smýšlejících lidí, kteří diskutovali a besedovali za přítomnosti Němce o aktuálních událostech a čerpali z jeho bohatých životních zkušeností.

Dne 26.2.1922 schválil obecní výbor žádost Frentišky Kmentové o udělení koncese na výčep lihovin v jejím obchodě v domě č.63. Kmentová byla vdovou, její muž padl ve světové válce.

Dne 12.11.1922 schválilo obecní zastupitelstvo žádost Kerla Kratochvíla o udělení hostinské koncese v domě č.32. Na schůzi rady zastupitelstva 17.2.1924 schválena žádost Kerla Kratochvíla 7 hlesy proti 2 zamítnutým a 3 čistým lístkům o povolení k výčepu lihovin. Karel Kratochvíl převzel hostinec po svém tchánovi Tomáši Horáčkově, který se stal nájemcem hostince v Sedské. Karel Kratochvíl zde vedl živnost téměř 30 let, v roce 1949 zemřel.

Na schůzi zastupitelstva 25.10.1925 schválena žádost Ladislava Hnyka o povolení a doporučení k převzetí hostinské koncese od Aloise Skaly /6/.

Na schůzi rady 16.4.1931 schváleno povolení výčepu lihovin Alžbětě Galerové v jejím obchodě smíšeným zbožím v č.46 s tím, že v tomto obchodě se lihoviny čepují již přes 30 let.

Led na chlazení pive získávali hostinští v zimě na ratenské louži a uskladňovali jej v lednicích. Největší lednici měl hostinský Kratochvíl ve svém domě č.32, v klenutém sklepě stavěném z kamene, kam ukládal i maso z porážek /provozoval imřeznickou živnost/. Eduard Linhart měl lednici v nadzemní místnosti bez oken, která byla jen částečně zapuštěna pod úrovně terénu, protože v těchto místech je vysoká hladina spodní vody. Podobně ukládal led i hostinský v domě číslo 6.

Ve třicátých letech se prodávalo v ratenských hostinských Pivo: Českobrodské u K.Kratochvíla, dymokurské u E.Linharta a poděbradské u Ant.Linharta./6/

- 15.4.1920 Hostinští upozorněni, že dávka ze zábav činí 12 K za jednu zábavu.
- Hostinský Eduard Linhart/lo/ narukoval 15.8.1915 k 74. pluku, z vojny přišel 8.11.1918.
- 22.4.1920 Správa obecné školy se obrátila na obecní zast., se žádostí, aby mládež do 16 let nebyla trpěna na zábavách.
- 3.7.1920 Odhad hostince Tomáše Horáčka č.32:
 budovy..... 12 400.-- K
 pozemky..... 10 900.-- "
 příslušenství.. 6 700.-- "
 30 000.-- K
-
- 10.7.1921 Okresní hejtmanství v Poděbradech žádá o opis protokolu usnesení koncese pro dům č.142 Josefa Němce-zřízení hostince.
- 23.10.1921 Dotazuje se okres obecního úřadu, kolik hostinců je v obci a kolik výčepů lihovin. Sděleno, že jsou zde hostince Tomáše Horáčka, Eduarda Linharta, Aloise Skaly, výčepy lihovin Josefa Kmента, Josefa Svárovského a myšlen prodej lahvového piva Josefa Němce.
- 19.11.1921 Sděluje okresní správní komise v Poděbradech, že žádosti Josefa Němce na zřízení hostince a udělení koncese nelze vyhovět s ohledem na § 18 zákona.
- 12.4.1949 Odhad pozůstatnosti po zemřelém hostinském a řezníkovi Karlu Kratochvílově číslo 32:
 Hostinec s hospodářskými budovami..... 90 000.-- K
 8 kusů dobytku 40 000.--
 mrtvý inventář 10 000.--
 hostinské zařízení 30 000.--
 pozemky 9,62 ha, z toho v katastru Ratenice 6,04 ha 150 000.--
 Celkem ..... 320 000.-- K
 Pozůstatost po K. Kratochvílově činila jednu polovinu t.j. 160 tisíc Kčs.

K
15
.,
na
a
ú
ou
fa
a
8
znič
— K
—
—
— K
lovim

VEŘEJNÁ KNIHOVNA

Založení veřejné knihovny pro občany Ratic bylo schváleno obecním zastupitelstvem 2. června 1920. Na zakoupení knih věnovala obec částku 300 Kč. Na této schůzi byla zvolena osvětová komise, komise pro péči o mládež a za obecního kronikáře zvolen řídící učitel František Hatlák.

V listopedu 1920 byla při knihovně zvolena knihovní rada, do které zastupitelstvo vyslalo své členy Karla Chraštěho /č. 44/, stoupence sociálně demokratické levice a Josefa Folbergera /č. 72/, příslušníka nár. soc. strany. Knihovníkem se stal řídící učitel František Hatlák. Do obecního rozpočtu na rok 1921 byla zařazena částka 400 Kč na obecní knihovnu.

František Hatlák od samého začátku zřízení knihovny organizačně zabezpečil. Vybral a nakoupil knihy a již v roce 1921 je z knihovny osobně půjčoval.

Na schůzi zastupitelstva 26. února 1922 byl již čten výkaz o činnosti veřejné knihovny v roce 1921. Zastupitelstvo se pochvalně vyjádřilo o obětové práci knihovní rady a vedení knihovny řídícím učitelem Hatlákem.

O vybavení obecní knihovny nejvíce dbal člen knihovní rady, člen obecního zastupitelstva a zakládající člen KSČ Karel Chraštý /44/. Zejména se pro knihovnu snažil získat potřebné finanční prostředky.

Na schůzi zastupitelstva 2. dubna 1922 Karel Chraštý žádal o zvýšení plánované částky pro knihovnu a doporučil, aby veškeré objednávky pro knihovnu zabezpečoval výhradně knihovník František Hatlák.

Na schůzi obecního zastupitelstva 14. ledna 1923 byla projednána činnost knihovny za rok 1922. Starosta Urban informoval zastupitelstvo, že okresní správní komise v Poděbradech písemně ocenila zřízení a vedení obecní knihovny v Raticích jako nejlepší na okrese. Knihovní radě a řídícímu učiteli Hatlákovi byl vysloven dík obecního zastupitelstva.

V roce 1923 byla pořízena na knihy vhodná dřevěná skříň. František Hatlák vybral a zakoupil do knihovny především spisy národních klasiků, v prvé řadě Aloise Jiráska, Jana Nerudy, Němcové, Třebízského a dalších. Byly zde Osudy dobrého vojáka Švejka od Jaroslava Haška.

Obecní orgány každoročně projednávaly výkazy o činnosti, předkládené knihovní radou. Při této příležitosti byla pokaždé ocenována obětavá a nezištná práce Františka Hatláka, který knihovnu vedl a knihy osobně zapůjčoval. Při projednávání výkazu v obecní radě 8. ledna 1929 bylo rozhodnuto zaslat Františku Hatlákovi

"pochvalné uznání ze jeho obětavou, svědomitou a nezištnou práci, kterou tak rád pro obec a občanstvo vykonává."

Funkci knihovníka vykonával Fr. Hatlák až do roku 1931, kdy onemocněl a v roce 1932 odešel z obce na zasloužený odpočinek do Heřman nad Labem, kde 7. června 1943 zemřel.

Obecní knihovně darovaly své knihovny Sbor dobrovolných hasičů a Tělocvičná jednota Sokol /5.2.1929/. Knihy obecní knihovny byly uloženy ve skříni, která byla umístěna ve 2. třídě obecné školy /kde je dnes zasedací síň národního výboru/. V této místnosti knihovník jednou týdně knihy vypůjčoval. Po odchodu Františka Hatláka byl knihovníkem zast. řídícího učitele Jaroslav Procházka a v následujících letech další řídící učitelé, kteří v obci působili.

Podle záznamů pokladní knihy bylo na knihovnu vynaloženo:

Roku	Kč	Roku	Kč
1922	400.--	1925	400.--
1923	1287,40	1926	400.--
1924	400.--	1927	400.--
		1928	200.--
		1929	197.--

Místní organizace KSČ od samého počátku dbala, aby do knihovny byly zařazovány spisy pokrokových autorů. Pečovala o zařazení pravidelných částek na zakoupení nových knih do obecního rozpočtu, poskytovala podporu i morální ocenění obětavé práci knihovníků. Má hlavní zásluhu na šíření osvěty a rozšíření četby děl českých klasiků v obci a zvyšování kulturní úrovně občanů v podmírkách buržoasní republiky.

POMNÍK PADLÝCH VOJÍNU

Na schůzi obecního výboru 7. března 1920 informoval starosta Urban, že místní školní rada přijala usnesení, aby se kout před hostincem Tomáše Horáčka /32/, ve kterém bývala školní zahrádky, "upravil pro okrasu obce". Není pochyb o to, že podnět k tomu vyšel od řídícího učitele Hatláka.

Byl zvolen okrašlovací výbor ve složení Pavel Němec, František Semerád, František Hatlák a Bedřich Mráz. Prostředky na úpravu místa před hospodou se měly obstarat domovními sbírkami.

Na schůzi obecního zastupitelstva 1.7.1920 starosta Urban navrhl, aby se v Ratenicích postavil pomník padlým a zemřelým ve světové válce "pobytom a příslušností do obce Ratenice patřících." Návrh starosty byl jednohlasně schválen a obecní zastupitelstvo převzalo nad celou akcí protektorát. Usneseno bylo vyzvat všechny korporace, spolky a strany ke vzájemné spolupráci při postavení pomníku.

Na schůzi zastupitelstva 6.2.1921 bylo schváleno postavení pomníku na místě bývalé školní zahrádky před hostincem Tomáše Horáčka č. 32, č. k. 490/4.

Iniciativu a organizační stránku související s postavením pomníku převzeli místní legionáři, kteří sdělili dopisem obecnímu zastupitelstvu, že 14. srpna 1921 bude pomník odhalen. Žádali obec. zastupitelstvo, aby ned slavností převzalo patronát a pomník převzalo do své správy a opatřování. Zastupitelstvo návrh jednomyslně přijalo.

Pomník padlých byl slavnostně odhalen, řečníkem byl známý spisovatel a učitel František Flos z Týnce nad Labem. Další údaje týkající se pomníku padlých jsou uvedeny v Historii ratenské školy, díl 2.

9.12.1920 sdělují Spolek malozemědělců a domkářů a politické
oráloch demíže předsednictvo pro postavení pomníku
padlých podala demisi. Proto se obecní zastupitelstvo
další zázhemy z obecních protokolů k pomníkům padlých:

- 30.12.1920 - Josef Štella /5/ oznamuje obecnímu úřadu,
že předsednictvo zvolené pro postavení pomníku
padlých podalo demisi. Proto se obecní zastupitelstvo 30.12.1920 obrátilo na místní legioniáře
aby se věci ujali.
- 9.1.1921 sděluje obecní úřad obci Sokolči, že pomník padlých
v Ratenicích zhotoval Svoboda Pečky za 3500 Kč,
celkový náklad činil 4000 Kč.
- 21.1.1921 Místní legionáři žádají o místo pro postavení
pomníku ve školní zahrádce před hostincem č.32
- 10.3.1921 Z jednání obec.zastupitelstva:
Sbírka na pomník padlých v obci vynesla 4405,20 Kč
/Dne 7.3.1919/ byly zasazeny před domem č.32 3 líny
svobody/.

HŘIŠTĚ

Svůj volný čas trávily děti hremi na ulicích, návsi, před domem č. 21, 22, před kovárnou u č. 43, u louže, před školou, v obecním šutráku a různých větších prostorách a koutech v zastavěné části obce.

Na schůzi obecního zastupitelstva 10.4.1921 podal Karel Chrastný /44/ návrh, aby se pomýšlelo na zřízení hřiště pro děti a tím se odpomohlo stále se opakujícím stížnostem občanů na jejich povykování, rámusení a podobně.

Na schůzi obec.zast. 11.3.1923 byly projednávány žádosti FDTJ a TJ Sokol o pronajmutí obecního pozemku, který užíval Josef Folberger za svým domem č. 72. Protože tento pozemek byl určen pro stavbu nové školy, byla žádost odsunuta "na dobu pozdější, ež bude definitivně rozhodnuto o místě pro stavbu nové školní budovy."

Postavení nové školní budovy se projednávalo na schůzi obec.zast. 8.4.1923. Od stavby školy na pozemku pronajatém Josefu Folbergerovi bylo upuštěno. Protože na téže schůzi prohlásil Josef Folberger, že rovněž upouští od dalšího užívání pozemku, postoupilo zastupitelstvo tento pozemek FDTJ a TJ Sokol na zřízení letního cvičiště od požní roku 1923. Tento záměr se však neuskutečnil.

Prvé hřiště v obci zřídil až Sportovní klub Ratenice /SK Ratenice/ na poli pronajatém od Josefa Štelly za vsí na konci cesty vedoucí od domu č. 110 ke dráze. V září 1928 uspořádal SK Ratenice slavnostní průvod obcí k pomníku padlých a odtud s hudbou na hřiště u dráhy.

Na schůzi obecní rady 31.8.1928 starosta Urban uvedl, že někteří občané "již činí oznámení, že by snad /sportovci/ měli platit nějakou dávku z takových sportů.". Obecní rada se usnesla, že "jsou to začátečníci, mají dost vydání s tím spojených, aby se věc prozatím ponechala a podle výsledku celé věci teprv nějakou dávku jim určit."

Hřiště bylo od obce dost vzdálené a tak děti se nadále většinou shromážďovaly na volných prostranstvích v obci. V červenci 1928 si stěžoval na povykování mládeže sedlák Václav Čvančara a žádal, aby bylo zekázáno mládeži povykování a kopání míčem před jeho domem č. 21.

Otzávka obecní dávky, kterou prosazovali zejména příslušníci lidové a agrárni strany, byla opět projednávána v radě 31.3.1929 s tím, že starosta se bude o věci informovat u nadřízeného orgánu v Poděbradech.

Dne 24.8.1930 TJ Sokol uspořádala oslavu 10.letého trvání ČSR a pozvala na ni radu a zastupitelstvo.

Letní cvičiště zřídila TJ Sokol ve třicátých letech na poli koupeném od rolníka Emila Rejholce /39/. Cvičiště slouží svému účelu do dnešních dnů.

DRNOMISTR neboli POHODNÝ

Pohodným, či drnomistrem, kterého lidově nazývali res, byl Alois Veselý z Radimi, který vykonával kontumační dohledky v obci a zakopával zdechliny do obecního mrchoviště v šutráku.

O jeho celkové činnosti v obci podávají zprávy stručné záznamy v pokladních letech. Pohodnému Veselému obec hradila:

Rok		Kč
1923	za 19 kontumačních pocházeck a lo Kč za odstranění psa..	200.-
1924	" 18 " 1 lo Kč " " " 190.-	
1925	" " po 12 Kč -- 348.-	
1926	16 cest á 10 Kč a zakopání 1 prasete lo Kč 170.-	
1927	20 cest á 12 Kč a zakopání prasete rolníka Mráze z čísla 25 á 10 Kč 250.-	

Od roku 1928 obec již drnomistru žádné úhrady neposkytovala.

HONITBA

O honitbě jsou v obecních protokolech jen velmi stručné záznamy. V obec. zastupitelstvu 21.2.1923 se požadovalo placení nájemného z honitby za rok 1923. Dne 25.5.1924 starosta v obec. zastupitelstvu přečetl oznámení okresní správní komise, která jmenovala Františka Baštu, domkáře, vrchním rozsudím při odhadu škod způsobených zvěří v honebním revíru.

Dne 8.2.1923 bylo ve schůzi zastupitelstva učiněno rozhodnutí:

"Po dohodě s honebním výborem usneseno, aby dosavadní způsob vybírání tohoto obnosu, který kryje vydání na polního hlídace, byl změněn v tom smyslu, že peníze složené nájemcem honitby, nebudou se mezi majitele pozemků rozdávat a zase od nich na hlídace zpět vybírat, nýbrž ponechají se v obecní pokladně k svému účelu, čímž bude uspořena částka, která se při roznášení honebného a vybírání výdaje na obecního hlídace vyplácí."

V radě 11.5.1929 předčítal starosta přípisy nájemců honitby Jindřicha Holdy /7/ a továrníka Exnera z Prahy. Odvolávají se na honební smlouvu, podle které majitelé stromů je mají rádně opatřit proti poškození, jak bylo vyhlášeno na obecní desce a vybubnována. Holda uznává způsobenou škodu zvěří na stromkách a nabízí jako odškodné 200 Kč pro fond chudých. Rada vzala v úvahu katastrofální důsledky zimy 1929 /kruté mrazy a vysoké závěje/ a uznala, že není možno nějakou náhradu za celkové poškození stromoví požadovat.

Na schůzi rady 3.5.1930 starosta oznámil, že se bude provádět volba honebního výboru na 6 let. Protože i obec má právo volební za obecní, pozemky a starosta zastupuje obec, tázal se starosta, jak se má zachovat, protože je možné, že budou předloženy 2 kandidátky. Bylo usneseno, že starostovi se ponechává volnost při hlasování podle jeho úvahy. Bylo mu uloženo, aby při této volbě učinil prohlášení, že se honitba pronajímá veřejnou dražbou a nikoliv z volné ruky. ať již honitbu vydraží cizí, nebo domácí, je to pro obec nejsprávnější způsob.

Postupně se však v obci vytvořil takový stav, že o pronájmu honitby rozhodovali titíž lidé, kteří si ji pro sebe pronajímalí. Upozornoval na to Václav Bureš na schůzi rady 3.9.1930:

- 23.4.1920 - jmenován rozhodčích pro náhradu škod způsobených
zvěří Leopold Miškovský. ~~NMÚ 1928~~
- 4.7.1920 Václavu Čvančaroví č.21 doručen zbrojní pas.
- 30.10.1920 Státnímu statistickému úřadu v Praze oznámeno:
V obci je 5 včelařů, 11 včelstev, 4 přirozené
roje, 15 včelstev zazimovalo.
- 15.10.1921 V obci bylo na podzim roku 1920 5 včelařů,
zazimovalo 15 včelstev.
Z 5 včelařů byli 2 rolníci, 1 učitel, 1 kněz
a 1 dělník.
- 28.2.1921 Zasílá obec výkaz na okres:
V roce 1920 bylo zastřeleno 30 zajíců a 10
koroptví. Náhrada škod způsobených zvěří nebyla.

"aby ve věci pronájmu společné honitby na nové období 1931-1937 bylo přijato usnesení a zasláno na okresní úřad v Poděbradech " neuznává se nynější postup a provádění pronájmu společné honitby, jelikož o pronájmu honitby rozhodují páni, kteří tuto honitbu pro sebe pronajímají. Obecní rada má dbát nad obecním hospodařením a to se vztahuje i na obecní pozemky o výměře 158 měr. Bude-li honitba pronajata na 6 let za cenu 2150 Kč, mohlo se docílit 4000 Kč, jest obec zkrácena o značný obnos.".

Ve třicátých letech měl revír pronajat továrník Lebeda z Prahy. Ke konci třicátých let si revír mezi sebe v podstatě rozdělili zájemci tak, že Jindřich Holda, předseda honebního výboru, měl revír od pečecké silnice ke Lhotě, Okopanou, Obec a Tetřev, František Chrestný /64/ pole u dráhy a V kopcích a Pavel a Jan Volákoví V lánech a na lukách. Ratenští si s cerhenskými vyměnili enklávy v lukách, patřících do cerhenského katastru, za pole v Zádních lánech.

BÝK

Na dotaz okresní správní komise v Poděbradech sděluje obecní úřad v Ratenicích 16.6.1920, že v obci jsou připouštěni částečně i býci nelicenční, jejich připouštění nebylo stíháno. V obci nejsou vedeny rejstříky majitelů býků o připouštění. Proto obec žádá o rejstříky k připouštění býků:

pro 2 býky Emila Rejholce /39/,
1 býka Josefa Stelly /5/
1 býka Václava Sixty /22/
1 býka Josefa Kloudy /19/
1 býka Pavla Voláka /31/

V obecní radě bylo 27.5.1929 projednáváno opatření o chovu veřejných plemeníků skotu v obci ve smyslu zákona z r. 1928. Starosta vysvětlil, že podle zákona musí se obec starat, aby v obci byli býci. Pro obec však bude výhodnější, když je zaopatří občané sami. Držitelé býků budou mít s obcí smlouvu a majitelé jalovic musí platit obci 25-30 Kč z jednoho kusu ročně. Tuto částku obec odevzdá majitelům býků. V Ratenicích musí být 3 býci.

Dne 27.8.1929 schválila rada smlouvu s držitelem býka Václavem Čvančerou z č. 21.

OSVĚTOVÁ KOMISE

Záznamy o její činnosti sjou velmi kusé a jen na několika místech protokolů. Dne 9.3.1924 čten v zastupitelstvu přípis osvětové komise, kdy byli za její členy zvoleni 2 členové z řad zastupitelstva. Obecní zastupitelstvo zvolilo za svého středu Františka Semeráda /4/ a člena KSČ Karla Zalebáka /41/.

Dne 4.4.1924 podal Karel Zalebák jako člen osvětové komise návrh, aby obec věnovala osvětové komisi na propagační účely větší částku peněz. Za tento návrh se přimlouval i člen obec. zast. Karel Chrestný /44/. Přítomný starosta osvětové komise František Fidrmuc zdůvodnil, na jaké účely má být této částky použito.

Návrh byl odložen k projednání na příští schůzi obec. zast., která se konala 20.4.1924 ze předsednictví starosty Jana Čvančary /105/. Starosta přečetl žádost Osvětové komise o povolení částky na zakoupení skioptikonu. Schůzi byl přítomen i předseda osvětové komise Fidrmuc /22/. Jmérem klubu občanské strany vystoupil Josef Urban, který návrh podpořil. Uvedl, že osvětové komisi byla povolena částka 150 Kč a mimoto 350 Kč na mimořádné výdaje.

Každoročně starosta obce doprovázel mladé chlapce k odvodu do Poděbrad. Cesta tam i zpět byla absolvována pěšky. Bylo to spojeno s menšími výdaji, které byli hrazeny z obecní pokladny:

r.1921	85.-Kč		
1922	50.-	1926	105.- Kč
1923	50.-	1927	105.-
1924	90.-	1928	105.-
1925	105.-	1929	105.-

Před obcí čekala na brance hudba, která průvod odvedla k pomníkům padlých, kde položili odvedenci věnec a zástupce obce pronesl projev. Večer se konávala taneční zábava.

STAVBY

Stavby domů i hospodářských budov v obci byly povolovány obecním zastupitelstvem na základě žádosti stavebníka a doporučení stavební komise. Stavělo se především s ohledem na zájem stavebníka a s přihlédnutím k připomínkách mezujejících sousedů. Nehledělo se přitom většinou na urbanistický vzhled staveb. Hlavním kritériem u zemědělských staveb byl jejich přínos pro ekonomiku usedlostí.

V době starostenství Jana Čvančary /105/ bylo snahou pokrokových členů zastupitelstva vnést do prováděné staveb v obci určitý pevný řád. Na schůzi zastupitelstva 4.11.1923 navrhl jeho člen Karel Chrestný /44/, aby na program příští schůze zastupitelstva bylo zařazeno "projednání situačního plánu".

Svůj návrh Karel Chrestný zdůvodnil takto: "Poněvadž stavby nové provádí se nehodile a časem dochází k nepříjemnostem, protože není situační plán, dle kterých stavebníci museli by se řídit."

Na příští schůzi 25.11.1923 se zastupitelstvo usneslo: "Reguleční plán budiž pořízen, dříve však nechť starosta si vyžádá od odborníka výši nákladů, které by si pořízení plánu vyžádalo a na příští schůzi o tom zprávu podá," "Pokud se týče ulic, stanovena šířka lo metru, o čemž musí být stavební komise uvědoměna." Na téže schůzi bylo též rozhodnuto o doplnění obecní mapy.

Starosta Jan Čvančara podal již na příští schůzi 16.12.1923 zprávu o svém jednání s Ing Hájkem z Poděbrad o pořízení situačního plánu a parcelního archu. Pořízení by si vyžádalo nákladu kolem 10 tisíc Kč. Po delší debatě bylo na návrh Josefa Malše /38/ od objednání plánu zatím upuštěno.

Na schůzi zastupitelstva 22.6.1924 přečetl starosta přípis Ing Slavíka z Poděbrad o nabídce cen za pořízení nové mapy obce.

V té době se v obci rozvinul stavební ruch. Bylo to umožněno hospodářským oživením, ve kterém zejména skupiny kvalifikovaných dělníků měly delší dobu stálejší zaměstnání a mohly pomyslet na postavení vlastního obytného domu.

Stavělo se především v horní části obce při silnici k Cerhenicům a cestách do Kopců a ke dráze /do polí Nad rybníkem/. Na schůzi zastupitelstva 22.1.1925 byl schválen parcelační plán polí Karla Voláka /14/ na parcele č.489/l. Zastupitelstvo se usneslo, aby při povolování nových staveb na této parcele přísně se dbalo při povolování staveb, aby jednak obec neutrpěla na vzhledu ulic a aby nepřišla ku Škodám, zaviněným špatnou

28.2.1921 sděluje okresní správné komise v Poděbradech obcím,
aby odvody branců byly prováděny slavnostním
Způsobem. Má se zúčastnit starosta obce v černém
obleku, s odznaky. V den odvodu se nemají čepovat
lihoviny.

komunikací a kanalizací."Dále bylo uloženo, aby stavby byly povolovány nejprve občanům, kteří v obci bydleli.

Rada občanů žádala v roce 1926 o povolení staveb rodinných domků na obecních parcelách za louží, při silnici ke Lhotě, avšak obec.zastupitelstvo tyto žádosti vesměs zamítlo s odůvodněním, že bude nutné v prvé řadě stavět v nově projektované ulici za domem Josefa Folbergera /72/ V loučkách.

Zřízení ulice V loučkách bylo usneseno 20.6.1926 tímto ustanovením:

"Následkem odprodeje na nouzové domky v těchto místech /t.j. V loučkách/, budiž zřízena lo metrová ulice a sice po shlédnutí místa inženýrem a to tak, aby v budoucnu spojovala ulici K domku! Při tomto návrhu bylo usneseno, aby do příštího rozpočtu byl zařazen potřebný obnos ke zhotovení situačního plánu obce."

Avšak v pozdějších letech bylo od tohoto záměru upuštěno. Když na př.roku 1928 požádal František Bašta z č.36 o odprodej části obec.pozemku č.k.105/2 v těchto místech, byl k odprodeji podán protest a nakonec bylo od prodeje upuštěno s tímto odůvodněním obecní rady z 20.lo.1929: "Při komisionelném řízení dne 1.9.1929 bylo na místě samém zjištěno, že zmíněný pozemek ku stavbě vhodný není... pro obec i stavebníka bylo by velmi nákladné, poněvadž pozemek jest ve velké nížině. Voda dešťová zůstává na témaž pozemku státi, odpadu nemá, tež obec by byla nucena, jak by se udělilo povolení ke stavbě, starati se o úpravu ulice a odpad vody a to jinak není možné, nežli kanalizací, která by si vyžádala velkého nákladu."

Počet domů se v poválečných letech značně zvýšil. V roce 1900 bylo v obci 133 čísel, v roce 1917 159 a dne 29.1.1930 schválila obecní rada stavbu rodinného domku Františka Jelínka, na parcele č.k.442/24, který nese číslo 199. V obecní radě 3.5.1930 schválena stavba rodinného domku Františka Chraštěného, který nese číslo 200.

Stavební komise dbala, aby ulice měly šířky lo metrů.O této zásadě se jednalo v obecní radě 29.1.1930 v souvislosti s další zástavbou na pozemcích Jindřicha Holdy a v ulici za číslem 155 Františka Nykodýma.

Dne 24.5.1931 schválila rada postavení pekárny Františka Bartáka při čísle 118. Frant.Barták zde provozoval pekařskou živnost a obchod smíšeným zbožím, které zanedlouho odprodal Josefu Marouškovi.

Ve třicátých letech se zastavěla hlavně hořejší ulice mezi domy pokryveče Václava Kloudy a dělníka Oldřicha Tučka. Tím se spojila ulice vedoucí směrem ke dráze a polímu Nad rybníkem s ulicí, kterou vedla silnice do Cerhenic.

DOMOVSKÉ PRÁVO

Domovské právo poskytovala obec lidem podle zákona č.236 z roku 1920 a podle zásady, že v obci bydleli nepřetržitě nejméně lo let. Byli to lidé, kteří se do obce přiženili, přistěhovali za prací, zakoupili v obci dům a podobně.

Na schůzi rady 6.3.1921 usneseno, aby "každý kdož se do obce přistěhuje, anebo je u někoho na stravu, jest povinen odevzdat v nejbližší době na obecním úřadě domovský list. Pakli se tak nestane, nesmí v obci bydlet."

- 26.2.1921 - Pavel Volák č.31 měl pronajatu stodolu od č.33
a zaplatil za rok 1920 nájem 300 K.
- 1920 - 5.8. - Přes dvůr č.19 měl služebnost vedení potrubí pro
odvod vody - číslo 7-služebnost byla zaknihována
- 27.6.1921 - Stodolu od svého čísla 33 prodal Chábera
Janu a Marii Malých /č.38/
- 12.5.1921 sděleno na okres: Josef Košvanec řemeslo kovářské¹
neprovozoval od úmrtí otce Fr.Košvance 7.7.1917
až do 1.1.1919, kdy se vrátil syn Josef z vojny.
- 26.2.1921 Anna Hříbalová provozovala hokynářství v domě
č.56
- 14.6.1921 Antonín Drahokoupil předložil plán na výstavbu
pekárny u domu č.57. Komise ustavena na 23.6.1921
ve 2 hodiny odpoledne.
- 24.7.1921 Ludvík Ezechel, holič, nar.1887 koupil dům č.56
/dům koupil 20.5.1921 za 20 tisíc Kč/
- 7.7.1921 Koupil Antonín Drahokoupil a jeho nevěsta
Božena Skokanová dům č.57 v Ratenicích.

Do svazku obce byli přijati i bývalí ratenští příslušníci, či jejich děti, kteří se přestěhovali po roce 1918 z bývalých zemí Rakousko-Uherska na území Československa. Na příklad 16.5.1921 udělila obec domovské právo Janu Vedralovi, nar. 1878, který byl příslušný do Vídň a po roce 1918 se přestěhoval do Soběslavi.

Od roku 1919 do dubna 1922 bylo uděleno domovské právo v Ratenicích 19 rodinám a 18 retenských příslušníků bylo přijato do svazku jiných obcí.

Dne 20.8.1922 se zastupitelstvo usneslo, aby nebyli v obci přijímáni k trvalému pobytu rodiny a jednotlivci, kteří nemají svůj vlastní dům. Obec se trvale bránila přijímat do svazku obce cizí chudé příslušníky, i když léta v Ratenicích bydleli. Obec měla obavu z toho, že budou v případě nouze požadovat od obce podporu. Tak na příklad v roce 1927 žádala obec Kostelec nad Černými lesy, aby Ratenice poskytly domovské právo Barboře Vedralové, která již v Ratenicích 30 let bydlela a chudinskou podporu pobírala z kostelce n.č. lesy.

Podle zachovaných záznamů bylo v obci uděleno domovské právo občanům a jejich rodinám:

16.5.1920	Josef Kafka č. 24
1.8.1920	František Semerád, 23
7.11.1920	Václav Kubelka č. 2, který v obci bydlel již 45 let,
12.12.1920	Václav Vejnoska, 103
6.2.1921	Barbora Vozábová, 59
6.3.1921	Josef Poula, 74
"	Josef Vyšeta, 73, příslušel do Velkých Chvalovic
16.5.1921	Rudolf Chrestný, 77, příslušel do Cerhenic
"	Josef Semerád, 77
"	Eduard Linhart, hostinský, 10
25.9.1921	Josef Miletín, příslušel do Lhoty Štětícké, o. Pardubice
26.2.1922	Marie Sršnová, 84
2.7.1922	Bohumil Sršen, 114
12.11.1922	Vojtěch Cepek, 87
"	Václav Bičák, 79
11.2.1923	11.2.1923 Marie Sládková, Josef Vepřek, 146 bydlela v nájmu
8.4.1923	Václav Nevrly, 151
8.7.1923	Antonín Štestný, 150
14.10.1923	Koželušková, bytem v Horních Počernicích
"	Jan Růžička, sadař, 30, příslušel do Peček
20.1.1924	František Zikmund, 115
20.7.1924	František Bertl, příslušel do Peček
21.12.1924	Václav Pokorný, dělník, 112, příslušel do Rápošova
8.2.1925	Jaroslav Vána, legionář, 161, bydlel v obci od r. 1920
10.5.1925	Jaroslav Michalička, obuvník
25.4.1926	Josef Daněk
12.1.1927	František Jelínek 199
"	Anežka Puchýřová, v nájmu v č. 7
4.5.1928	Františka Kmentová a syn Bohumil, 63
18.8.1928	Josef Doležal, 149, příslušný do Zvěstonic, o. Čáslav
31.3.1929	Josef Syrový, nar. 1872, příslušný do Neštěmic
20.10.1929	Rudolf Hruška, příslušný do Třebechovic
3.5.1930	Gustav Kalenský, v nájmu, příslušný do Horní Branné
14.1.1931	Jan Vinklář, v nájmu v č. 58, příslušný do Kundratic
26.3.1931	František Hemmer, 102, příslušný na o. Ledec n. S.
"	Aloise Ptáčková, 137 příslušná do Rejkova, o. Ledec n. S.
"	Bedřich Skořepa, příslušný do Sokolče

5.9.1920 sděluje obec na okres, že Albert Aron přesídlil do Kolína nad Rýnem v Německu.

Sdělení na okres: zemřelý Alois Sládek bydlel v domě č.42

17.2.1921 sděleno na okres: byliště bývalých obecních příslušníků; kteří se měli dostavit k odvodu/

Alois Čvančara, cukrář, Karlin, Karlova 7
Alfréd Štella, obchodní agent, ve Vídni, Rakousko
Alfréd Aron, student, Kolín nad Rýnem, Německo,
Josef Čvančara, Amerika
Karel Čvančara, Amerika

24.2.1921 sděleno na okres, že syn Váni z č.43, Bedřich Váňa byl kovářem v Krakovenech.

Jan Hnátek, sadař, bydlel v nájmu v č.77 v Ratenicích bydlel zde rovněž Rudolf Chrastný s rodinou

Usnesení obecního výboru v Ratenicích z 4.8.1901:

Jan Novák č.108 a jeho syn Josef Novák a syn František, který padl ve světové válce, byli přijati do svazku obce Ratenice shora uvedených dní

1921: Dům č.80 v Ratenicích vlastnil Frant. Nedoma. Vedl v obci pěvecký kroužek v 80. letech.

Jan Ptáček, nar. 16.5.1883 v Třebechovicích p.o., v obci bydlel od 20.12.1914. /Pozn. byl jednatelem sboru dobrov. hasičů a samaritánem/.

1921 Do Ratenic je stále příslušný Marie Horáčková, bytem Krásné Březno, Ústecká ulice č.147, okr. Ústí n. Labem

1921 Vladimír Jeříbek, administrátor, se přestěhoval do Ratenic 10. ledna 1921.

1921 Padlý Karel Novák /bydlel v č.115/ se narodil 17.3.18

28.4.1921 Obec nic nenamítá proti vycestování Josefa Nováka č.108 do Zábřehu v Jugoslávii./ stavěl se zde cukrovar

12.5.1921 Jen Novák z č.115 je nemocen v nemocnici v Zábřehu, /pracoval zde na stavbě cukrovaru/ zasláno mu vysvědčení chudoby/.

1921 Josef Hudec z č.70 byl nezvěstný /gimnázium uvedeno nampomníkům padlých/.

1921 František Hudec, odveden 15.8.1915, narukoval 10.1.1918 k 36. pluku, přidělen maďarskému pl. 97, příslušný do Stankovic, o.K. Hora, od 2.7.1917 nezvěstný

1920 Jiljí Gracias padl 16.6.1918 na Piávě.

12.8.1920 Sděleno na okres: František Novák, nar. 1.12.1878 v Praze, vojín domobraneckého pluku č.12 padl 18.5.1915 v bitvě u Sokalu a prohlášen krajským soudrem v K. Hoře 31.12.1919 za mrtvého.

Alois Sládek, nar. 21.6.1896, raněn 1.6.1915, zemřel 10.8.1915, sloužil u 21. pl., 6. kompanie, raněn v Koltrubech u Lublinu.

1921 Rudolf Škarvada, byl v červenci 1921 v Duchcově, Sadová třída č.709 /byl četníkem, synem Frant. Škarvad.

1921 František Čvančara, nar. 29.10.1903 v Kolíně, otec Josef, matka roz. Primasová. Mytka bydlela u řezníka Vančury v Oumyslovicích.

Desetiletou lhůtu pobytu v obci pro přiznání domovského práva se snažila obec pečlivě dodržovat. Když v srpnu 1930 požádal Alois Kolář, bytem v č. 149 o udělení domovského práva v Ratenicích, oznámil mu obecní úřad, že "doba k udělení práva domovského mu náleží po lo letech, t.j. až roku 1931."

V roce 1928 vystavil starosta Urban omylem domovský list /kterým se osvědčovalo v obci domovské právo/ Anně Němcové, nar. 17.1.1908 v Míšni v Seskách, dceři Karla Němce nar. 18.2.1884 a příslušného do Cerhenic, který zemřel 15.4.1910 v čísle 80 v Ratenicích. Karel Němec v Ratenicích nenabyl domovského práva a ani nebyl za příslušníka obce nikdy přijat, v Cerhenicích byl zapsán v seznamu brančů.

Starosta Urban svůj omyl oznámil dopisem obecnímu úřadu v Cerhenicích, avšak obecní zastupitelstvo v Cerhenicích 16.12.1930 se usneslo na tom, že odvolání domovského listu Anny Němcové neuznává. Proto starosta Urban požádal 31.12.1930 okresní úřad v Kolíně, aby příslušnost Anny Němcové "zákoně spravedlivě rozřešilo." Jaký byl výsledek šetření, není již známo.

Uvedený případ je illustrací toho, jak agende spojená s domovským právem zatěžovala činnost obecních i ostatních orgánů.

VÝROVKA

Uvádíme skrovné zmínky, které se v zápisech obce týkají potoka Výrovky. Dne 10.5.1925 na schůzi obecního zastupitelstva podal jeho člen Karel Chrastný /44/ volný návrh "aby vzhledem k tomu, že letošního roku nájem břehů na Výrovce končí, aby obecní úřad zežádal Meliorační družstvo, aby rezervovalo tyto břehy zase jen pro bezzemky, aby tito své hospodářstvíko sestávající z kozy a hus mohli udržeti, poněvadž jiných prostředků k tomu nemají."

Na valnou hromadu Vodního družstva, konanou 10.7.1925 v Sedské byl delegován člen obecní rady Václav Beránek.

KÁČA

Na podrobných mapách je uváděno i jeho jméno Kačena, avšak všelidové jeho označení je Káča, uváděné ve všech protokolech.

Dne 26.6.1920 žádal obecní úřad v Ratenicích Václava Kremla v Pečkách, aby opravil otvor v dřevěném mostě přes Káču.

Na schůzi obecního zastupitelstva 28.6.1925 se jednalo o přípisu obecního úřadu ve Vrbové Lhotě č. 253 z 16.6.1925, podle kterého obec Vrbová Lhota hodlala zřídit na struze Káče stavida a žádala ratenickou obec o vyjádření.

Ratenské obecní zastupitelstvo k přípisu obce Vrbová Lhota přijalo toto usnesení:

"Obec Ratenice se nikterak nestaví proti zřízení stavidel na t.zv. Káči, vidí-li v tom obec Vrbová Lhota jistý prospěch majitelů pozemků, avšak podminuje svůj souhlas tím, aby zmíněná úprava nesloužila nikdy na újmu pozemkům v katastru obce ratenické, čímž mohli by být poškozováni majitelé pozemků a poplatníci obce Ratenic. Dále vyhraňuje si obec Ratenice, aby ani obec, ani majitelé pozemků s provedením těchto prací neměli žádných výloh pro všechny časy."

Tím bylo vyhověno přípisu obec. úřadu ve Lhotě a starostovi

1921

• Antonín Martínek, nar. 30.11.1895 v Sobočicích,
okres Kolín, příslušný do Vavřince, odveden r. 1915
demobilisován 26.9.1920. Člen KSČ, byl na kandidát
pro volby do obec. zastupitelstva.

Janu Čvančarovu bylo uloženo, aby o tom lhotecké uvědomil.

ŽIVELNÉ POHROMY

V roce 1925 se rozmohli na polích hrabosi, kteří činili na kulturách značné škody. Dne 6.9.1925 se konala v Poděbradech okresní konference, kde se o této otázce hovořilo. zejména jak tyto škůdce ničit. Avšak jak okresní správní komise, tak i okresní politická správa odmítali poskytovat na hubení myší finanční prostředky.

V tomto smyslu odpovídal na schůzi zastupitelstva 13.9.1925 starosta Čvančara na návrh občana Hlaváče /8/, aby orgány na hubení myší přispěly finanční výpomoci.

Občanům, kteří byli postiženi touto pohromou, poskytl okres v říjnu 1925 nepatrnu částku 200 Kč s tím, "aby se tato částka spravedlivě rozdělila mezi postižené." Proto byla v obci ustavena 7 členná komise, která byla zplnomocněna tuto částku rozdělit.

Na schůzi zast. 25.10.1925 opět navrhovalo více členů, aby se konečně učinilo nějaké opatření proti rapidně se množícím hrabosům polním. Obec proto zakoupila ze svých prostředků jedovaté těsto na jejich trávení. Polovinu jeho ceny uhradila obec a polovinu zájemci.

Na schůzi zastupitelstva 14.3.1926 byla na žádost okresní správní komise v Poděbradech sestavena komise pro odhad škod způsobených živelnými pochodem. Za členy zvoleni: Fr. Semerád 23, rolník, Fr. Svatoska 47, rolník, Václav Beránek, malorolník /90/, Karel Zalebák, malorolník /41/.

V roce 1927 vyplatila obec odměnu 100 Kč občanu Hrdinovi /152/ ze soupisu škod způsobených krupobitím dne 21.7.1927.

SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ - jednání obecních orgánů.

18.12.1921-ob.zast. - schváleno ohrazení vymetacího obvodu s tím, aby ceny komínků za vymetání byly přiměřené.

8.1.1922 -ob.zast. - jednání o žádosti sboru hasičů o příspěvek na oblek pro mužstvo a na zařízení nových svítilen pro stříkačku. Stanovisko zastupitelstva: "Jelikož v obec. rozpočtu máme na hasiče položku 500 Kč, není možno při nynější drahotě více prozatím povoliti, nežli 200 Kč. Jelikož se položka určená pro hasičstvo nevyčerpá, budiž zbývající částka poukázána k výplatě na pořízení obleku pro mužstvo."

2.7.1922-ob.zast. schváleno 350 Kč na dluhující částku za nové obleky pro mužstvo a část výzbroje.

17.6.1923 ob.zast. - schválena sazba za vymetání komínů v r. 1923
Za vymetení 1 komína celoročně - za 4 vymetení -
5 Kč ročně.

8.7.1923, ob.zast. - Podle zákona o požární policii č. 45 ze dne 25.5.1876 schváleno, aby sbor dobrov. hasičů vybíral poplatek při divadelních představeních všeho druhu a zábavách - do půlnoci 10 Kč, přes půlnoc 15 Kč. Při produkčních cizích živnostníků provozovaných v hostincích za představení 10 Kč. Sboru dobrov. hasičů bude povinen vyplatit producent 10 haléřů z každého plastického.

- 17.5.1921 OSK v Poděbradech oznamuje, aby podle zákona o požární policii z 25.5.1878 § 8 nejméně jednou v roce se konaly v obci protipožární prohlídky ve všech budovách.
- 24.9.1921 Okres.správní komise v Poděbradech sděluje:
Obec musí zabezpečit požární prohlídky..
Skupina ve složení Adolf Novák, mistr kominický,
Frant.Ptáček, člen sboru hasičů,
Josef Urban, starosta obce
neshledala žádné závady.
- 24.11.1920 Oznamuje OSK sezby kominické:
1 komin-6x za rok vymetat..... 12 K
1 komin - 12x za rok vymetat... 16 K.
Obec oznamuje do Poděbrad, že kominík nikdy 6x za rok komíny nečistí a proto aby byla ponechána stará cena 8 K ročně.
- 5.6.1921 účastnili se hasiči z Ratenic hašení požáru v cukrovaru Cerhenice.Dostali od cukrovaru 80 Kč za dopravu stříkačky.

Sbor dobrov. hasičů byl osvobozen od všech dávek ze zábav.
Usneseno zakoupit z obecní pokladny hadice a jiné potřeby.

20.1.1924 ob.zast.- Byla pojištěna stříkačka a její stanoviště.

17.2.1924 " - Schválen návrh nových stanov.

7.12.1924 " - Schválen vymetací obvod č.4, do kterého patří
i Ratenice /podle přípisu OSK Poděbrady/

22.6.1924 " - Schváleno 800 Kč na zakoupení výzbroje.

7.12.1924 " - Na programu jednání ob.zast. byla žádost sboru
o ložo Kč za zřízení samaritánských pomůcek. Člen Karel
Třešnák přednesl usnesení klubu KSČ, který chápe potřeby
hasičstva, ale lituje, že právě v této době vyžaduje sbor
tolik obětí a to proto, že dřívější obecní zastupitelstvo
na něm šetřilo, čímž jak náředí, tak výzbroj a pomůcky jeho
až k nepotřebě sešly. Klub KSČ nestaví se proti položce, ale
poněvadž v letošním rozpočtu vedená položka pro sbor byla
plně vyčerpána, usnesl se na tom, aby položka tato byla zaře-
zena na rok 1925. Schváleno.

21.12.1924-ob.zast.- znova jednáno o téže žádosti s tím, že částka
ložo Kč bude zařezena do rozpočtu na rok 1925.

22.11.1925 ob.zast.- schváleny byly vymetací sazby pro obec
/výše sazeb neuvedena/.

18.12.1927-ob.rada-schváleno, aby poředatelé zábev předem zaplatili
na obecním úřadě - za divadlo 15 Kč a tanecní zábevu 20 Kč
za požární hlídku.

30.3.1928 ob.rada- Sbor Pečky žádá o příspěvek na stříkačku a
sanitní auto. Usneseno: Na stříkačku nemůže obec přispět, má
své povinnosti, ohledně auta se bude informovat na okrese.

4.5.1928 - Proplacen účet firmy Karet-Kyselý ve výši 269,39 Kč
za hasičské obleky.

26.5.1928 - ob.rada - Rolník Josef Klouda č.19 dopravil dne
10.5.1928 stříkačku do Peček k požáru. Usneseno vyplatit
mu 50 Kč.

19.6.1928 ob.rada-Sbor obdržel subvenci od OSK Poděbrady ve výši
500 Kč na zakoupení hadic.

26.6.1930 ob.rada- příspěvek na zřízení hasič.dorostu z obecní
pokladny ve výši 500 Kč schválen.

13.8.1930 ob.rada-v hasičské kolně zřízeny věšáky na žebříky a
koše na vodu.

16.4.1931 ob.rada-Letošního roku se bude v Raticích odbývat
hasičské cvičení. Schválena částka 800 Kč na údržbu hasičské-
ho nářadí a natření stříkačky firmou Beránek Pečky.

24.5.1931-ob.rada-schválen mimořádný příspěvek hasičům.

9.6.1931-ob.rada- schválen příspěvek na doplnění hasičské výzbroje
a příspěvek na oslavu 45 let trvání hasičského sboru.

OBECNÁ ŠKOLA

10.7.1919-obec.výbor-zvolena místní školní rada.Z odevzdaných 15 lístků obdrželi

Fr.Zalabák-soc.dem-č.68	- 10	hlasů
Karel Chrastný soc.dem.-44	- 9	"
Josef Stella, agrárník- 5	- 7	"
Frent.Svatuška, lidová str.	47,4	"
Jos.Folberger,nár.soc.,72,	5	"
Fr.Semerád,lidová str.,4,	9	"
Jose.Vyšata,lidová str.,73	1	"

Byli tudíž zvoleni: František Zalabák, 68
Karel Chrastný, 44
František Semerád, 4,

23.7.1919-ob.zest.- okresní školní rada žádá zaplacení školného na rok 1919 ve výši 576 Kč.

21.9.1919-ob.rada-místní školní správa v Ratenicích žádá přípisem obecní zastupitelstvo, aby František Svatuška /47/ odvolal urážku učitelstva, což pan Svatuška odmítá. Josef Folberger navrh, aby se ukončila k této otázce debata, což bylo schváleno bez zejutí stanoviska k jeho přípisu.

12.12.1920- schválen školní rozpočet na r.1921 ve výši 10503 Kč. Protože k jeho úhradě není žádného jiného příjmu, uhradí se přirážkám k daním ve výši 300%.

9.1.1921 zvolena MŠR: členové Alois Markytán, Karel Chrastný, Frant.Semerád /4/ Josef Vyšata. Náhradníci Karel Zalabák Frant.Markytán, Frant.Svatuška.

9.1.1921 František Nádvorník žádá o zvýšení nájemného ze třídy, umístěné v jeho domě č.98. Usneseno přidat mu mimořádně 100 Kč ročně za udržování čistoty na chodbě a vybílení světnice.

18.12.1921 Josef Folberger bere na vědomí úkol postavení školní tělocvičny a slibuje, že se o její zřízení postará.

8.1.1922,ob.z.-schválen rozpočet školy na r.1922. Výdaje 16983 Kč jsou kryty příjmy 6244 Kč, schodek se uhradí 300% přirážkou k daním.

12.11.1922 Okresní školní výbor v Poděbradech zasílá obci přípis: "Ukládáme vám, abyste konali přípravy k postavení účelné, obci vaši důstojné budovy školní." Usneseno, aby přípravy ke stavbě nové školy se konaly. Zmocnuje se tím místní školní rada, aby co nejdříve zejala stanovisko k určení vlastního místa na stavbu školy a v rozpočtu školním na rok 1923 bylo pamatováno s větší položkou na stavbu školy.

3.12.1922 Usneseno doporučit obecní stavební komisi k rozhodnutí navržené místo pro stavbu školy na pozemku č.k.163 a 162 za přiměřenou cenu /pozemek Pavla Voláka č.31/

II. Na pozemku č.k.368 Frant.Svatušky /47/ ,

III. " č.k.105/2 u silnice k Pečkám,

IV. " č.k.202/1 u silnice k Vrbové Lhotě.

Ke stavbě usneseno: Ob.zast.doporučuje MŠR, aby se zřídil stavební fond ve výši školního rozpočtu. Až dostoupí fond poloviny nákladu ke zřízení školy, bude započato se stavbou."

- 25.5.1924, ob.zast.- Starosta Jan Čvančara předčítá dopis okresní školní rady o stavbě školy. V diskusi farář Jeřábek připomíná, že děti v obci spíše ubývají a má za to, že stavba školy není tak aktuální. V jednotlivých obcích jsou školní budovy v daleko horším stavu než ve zdejší škole. Josef Folberger: "Obec pamatuje na stavbu školy, zřídila fond pro její stavbu. Stavba školy znamená vybírat vysoké přirážky." Urban: doporučuje zařadit do fondu větší finanční částky. Karel Chraštý: staví se za návrh Folbergra a Urbana. Žádny se proti stavbě školy přímo nevyslovil, ale pro obec není tak příznivá doba, aby mohla okamžitě ke stavbě přikročit.
- 20.7.1923 Okresní školní rada opět zasílá přípis o stavbě školy. Zastupitelstvo rozhodlo, aby se započalo s přípravnými pracemi. Trvá se na umístění školy na pozemku k.č. 162/163 Pavla Voláka /31/. Kolem místa vedle silnice, v nejbližší ulici je kanalizace a je zde zahradní půda. - Na jiném místě by stavba školy vyžádala vyšší náklad. S Pavlem Volákem nebylo možno po více jednáních sjednat odprodání místa. Proto ob.zast. žádá, aby úřady podle platných zákonů samy zasáhly a toto místo za příslušný poplatek pro stavbu školy vymohly, aby k dalším přípravným pracem mohlo být přikročeno co nejdříve.
- 1.11.1924 Okresní politická správa odmítla sama zasáhnout. František Svatuška /47/ souhlasí se stavbou na svém pozemku, ponechává si však čas na rozmyšlenou.
- 7.12.1924 Karel Chraštý uvádí, že na pozemku pana Svatušky by si stavba školy vyžádala velkého nákladu /stavba silnice a kanalizace/. Ozdoba obce by tím nic nezískala, protože škola by byla postavena za stodolama. Usneseno znovu jednat s panem Volákem, anebo tuto stavěti na obecním pozemku V loučkách. Poplatnictvo vzhledem k elektrifikaci obce by stavbu lépe uneslo.
- 8.2.1925 Rozhodnuto zatápti ve škole dřívím laťkovým a ne štěpinovým. Jejich řezání a štípání vyžaduje vysokého nákladu.
- 22.2.1925 zvolena MŠR: za KSČ Karel Chraštý člen,
Václav Bureš, člen,
za občanskou stranu Karel Zalabák, náhradník
Alois Veselý, člen,
Josef Hlaváč, 8, náhradník
- za učitelský sbor Jan Fořt, definitivní učitel,
Frant. Hatlák, řídící učitel,
Anna Žibřidová, def. učitelka, náhradník
- 23.3.1925 Okres. škol. rada uruguje stavbu školy a pořízení hřiště pro školní dítky.
- 22.11.1925- Fondy školní bude spravovat místní školní rada.
- 26.12.1928 ob.rada- schválen rozpočet ve výši 7000 Kč na r. 1929. Na fond pro stavbu školy dáno 1000 Kč + event. nevyčerpané částky rozpočtu.
- 17.7.1929 Upraven byt pro slečnu učitelku v domě č. 49 - naleakovány dveře a okna, dána nová kamna. Stará kamna se použila v obecním domě č. 109.

- 30.10.1930- Schválen školní rozpočet na r.1931 ve výši 10000 Kč, z toho na fond nové školní budovy 4000 Kč. Následkem nečekaného přírustku nových žáků nutno pořídit v jedné, třídě 6 nových lavic a v druhé třídě nová okna, což si vyžadá 3000 Kč. Tato částka přesunuta na školu z rozpočtu na stromoví.
- 25.1.1921, ob.rada- Referuje starosta Urban: Školu navštěvuje celkem 88 dětí, které se nevejdou do dvou tříd. Nutno získat další místnost pro III.třídu. Doporučuje jednat s Malým nebo Čvančarou /o domu č.1/. Bude třeba se starat o stavbu nové školy. Jednat o místě ke stavbě, zjistit náklady celé stavby o 4 třídách, byt pro řídícího učitele, pod celou budovou sklep. Uvážit, zda v nynější době nezaměstnanosti by nebylo možné žádat subvenci od státu.
- 4.2.1931 Schváleno zřízení III.třídy v domě p. Skalové č.98 za roční nájem 1500 Kč, placení všech dávek a škod vzniklých poškozenímoken a podobně. Zároveň rozhodnuto pokračovat v přípravě na stavbu nové školy, zvláště zabezpečit vhodné místností místnosti. Nejpohodlnější je u ~~nové~~ silnice k Pečkám, anebo snad vyjednávat s Annou Mrázovou č.22 /zástupce František Fidrmuc, její otec/, zda by nepřenechali kus zahrady výměnou za pozemek Na pádovské.
- 26.2.1931 Navrženo místo na stavbu nové školy na obecním pozemku 202/1 o výměře 47 arů, 34 m² k Vrbové Lhotě podle školní zahrádky /co stojí transformátor/.
- 16.4.1931 Usneseno, aby se starosta postaral o místo pro školu, které jest odsouhlaseno a schváleno dohlédacím úřadem.

ZÁSOBOVÁNÍ OBCE V POVÁLEČNÝCH LETECH

U h l í :

- 23.9.1919 bylo zabeveno uhlí faráři Bedřichu Mrázovi ve farě č.120. V lednu 1920 o tom obec podala zprávu na okres se všemi podklady.
- 10.4.1920 obec koupila 1 wagon uhlí od Čsl.komunálky v Praze
- 25.5.1920 Ministerstvo veřejných prací oznámilo, že uhlí se přiděluje jen prostřednictvím rozdělovny, která byla pro Ratenice určena v Pečkách.
- 21.5.1920 Zaslala obec žádost na okres v Poděbradech o příděl uhlí na výmpáť obilí ze 178 ha 67 arů a příděl benzINU na orbu.
- 9.6.1920 Obec žádá komisi Zemědělského uhelného ústavu v Praze II., Štěpánská 47, aby povolila na mlácení obilí 268 q uhlí.
- 30.5.1920 Sděluje obec, že od 1.9.1919 do 31.5.1920 obdržela obec celkem 200 q uhlí.
- 18.7.1920 Byl pověřen Jan Růžička z č.30, aby jel vyjednat příděl uhlí na Komunálku do Prahy. Uhlí bylo objednáno u obchodníka Matěje Čermáka v Kostomlátkách.

- 26.7.1920 byl osobně Jan Čvančara /lo5/ u obchodníka Matěje Černého v Kostomlátkách, který mu sdělil, že je ochoten dodat 200 q uhlí, když to rozdělovna Pečky povolí.
- 27.7.1920 vyzval obecní úřad Pečky starostu Ratic, aby se dostavil do Peček k jednání o tom, aby rozdělovna byla zrušena a aby uhlí dostávaly obce přidělené samostatně.
- 28.7.1920 požádán dopisem obilní úřed o urychlenou dodávku uhlí na výmlat. Stejný dopis zaslala obec zemské žnové komisi v Praze. Přes všechny urgence obec uhlí na žnový výmlat nedostávala. Proto se obrátila obec na soc.dem.senátora Kouša o pomoc. Poslanec Kouša se dotazoval 19.8.1920, zda obec uhlí dostala. Obecní úřad odpověděl, že žádný příděl uhlí obec nedostala. Až dne 25.9.1920 došel na obecní úřad poukaz na 245 q uhlí, z tohoto přídělu má dostat obec v říjnu 100 q.
- 1.10.1920 sděluje poslanec Kouša z Prahy za klub poslanců soc.dem., že žnová komise vzala žádat obce na vědomí a vyhoví jí.
- 16.10.1920 poslanec Kouša opět sděluje, že obci bude zasláno 150 q uhlí. K tomu obci poslanci sděluje, že v došlych dvou vagonech uhlí chybělo 75 q uhlí.
- 17.10.1920 Ústřední jednota hospodářských družstev v Preze zaslala fakturu na 145 q uhlí za 1783 Kč, 60 hal.
- 27.10.1920 odebrala obec 57 q 20 kg aprovizečního uhlí za 1464,32 Kč.
- 23.11.1920 rozhodnuto, že město Pečky se z rozdělovny vylučuje. Rozdělovna bude zásobovat uhlím obce Velké Chvalovice Vrb.Lhota, Ratenice, Klipec a Přehradí.
- 23.11.1920 Z cukrovaru Sadská obci přiděleno 100 q uhlí na otop za 3850 Kč.
- 16.12.1920 obecní úřad sděluje, že 17 rodin z Ratic dostává aprovizeční uhlí z cukrovaru Cerhenice.
- 17.12.1920 Žnová komise v Praze sdělila, že ztráty uhlí nebude hredit, že obec měla ztrátu nahlásit ihned.
- 12.12.1920 starosta Urban v radě sděluje, že se nabízí mimoaprovi-zační uhlí. Někteří chtějí napřed peníze. Usneseno, že se uhlí bude platit až po jeho dojetí.
- 23.12.1920 zaplaceno za 139 q 60 kg uhlí od Jana Dvořáka Pečky 1132,15 Kč, za hlídku při uhlí 15.-Kč.
- 19.2.1921 Obec s potěšením přijala zprávu ministerstva veřejných prácí v Praze o tom, že byla s platnosti od 1.4.1921 vynata z rozdělovny Pečky. Týž den bylo v obci vybubno- vábo sdělení obilního úřadu v Poděbradech o možnosti výměny obilí za uhlí ve smyslu výnosu min.zásobování č.9588 z 9.2.1921.
- 28.2.1921 dostalo Rolnické družstvo Sokoleč pro své podílníky v Raticích 1 wagon uhlí, kostka II., 12500 kg.
- 27.3.1921 Společnost Nebeský Praha oznamuje, že z dolu Merkur vypravili pro obec 100 q uhlí. Celkem došlo 107 q uhlí. Byla svolána aprovizeční komise a hospodářská rada, která rozhodla přidělit rodině 70 kg uhlí á 20 Kč/q / s dopravou 28 Kč/q/

Počátkem roku 1921 poptávka po uhlí poklesla.

30.3.1921 sdělila obec firmě Nebeský Preha, aby uhlí na obec již nezasílela a ministerstvu veřejných prací sdělila, aby uhlí poslali ež koncem dubna 1921 e to uhlí nejlepší jakosti.

31.3.1921 předložil předseda uhelné rozdělovny v Pečkách Jan Dvořák účet za loo q kusového uhlí z dolu Merkur:

uhlí	1561,10	Kč
5% zisk	78,05	"
kolek	1,50	"
celkem	1640,65	Kč

V dalším období již začali obchodníci uhlí nabízet.

4.4.1921 odpovídá obec na dotaz Boh.Čápa v Pečkách, že obec má uhlí dost a žádné nemůže objednat.

5.4.1921 Karel Kolář, Pečky, nabízí uhlí, obec opět odpovídá, že ho má dost.

8.4.1921 okresní správní komise sděluje obci, že je povinna ohlásit, kolik uhlí každý měsíc odebere. Obec okresu sdělila, že odebere loo q měsíčně, avšak jen uhlí dobré jakosti.

5.5.1921 okres znova upozorňuje, že obec musí objednat uhlí nejdéle do 8. května 1921 na měsíc červen, jinak že jí žádné nebude přiděleno. Obec objednala loo q.

6.5.1921 již nabízí žňová komise obilního ústavu uhlí na výmlat:

mostecké.....	od lo,95	Kč/q do 28,34/q
falknovské.....	9,57	17,36
kladenské černé	41,41	43,81
plzeňské černé	41,18	59,10

Tentýž den 26.4.1921 sděluje Česká společnost pro obchod uhlím v Praze, že podle vládního nařízení z 13.5.1921 si mohou spotřebitelé koupit uhlí od 1. července do 31. prosince 1921 ve volném prodeji. Musí to ale oznámit na předepsaných tiskopisech do 15.5.1921 ministerstvu veřejných prací.

30.5.1921 Ústecká montánní společnost Most zaslala llo q uhlí. V deklarované dodávce chybělo 5 q uhlí. Uhlí se má kropit vápnem.

9.6.1921 Sděluje žňová komise obilního ústavu v Praze přechod na volný prodej uhlí.

11.6.1921 Sděluje okresní pol. správa v Poděbradech, že výnosem minist. veřejných prací bylo obci přiděleno na červenec 1921 - loo q uhlí.

29.6.1921 Lesní správa v Poděbradech sděluje, aby se obce dobře zásobily uhlím, protože lesy jsou tak vyčerpány, že nebude možno dříví k otporu poskytnout.

50.6.1921 Žňová komise v Praze posílá přihlášku na příděl uhlí pro výmlat. /Praha II, Štěpánská 57/. Obec objednala 300 q uhlí severočeského, kostka I z dolu Most k dodání v červenci.

13.8.1921 se táže Inspektorát pro zásobování uhlím v Ústí n. Labem, zda obec reflekтуje na dodávku uhlí na červen. Obec odpovídá, že žádá dodávku 200 q, neboť na uhlí čeká již

tři měsíce.

- 27.8.1921 dodáno 200 q uhlí z dolu Petri Milada v Trmicích.
10.9.1921 došlo 197,70 q uhlí kostka I na výmlat. Deklarováno bylo 200 q.
11.9.1921 Obec sděluje Uhelné společnosti v Praze, že nechce žádné uhlí, ale 13.9.1921 žáková komise v Praze sděluje, že obec musí odebrat celkem 300 q uhlí.
14.9.1921 došlo 192,20 q uhlí pro výmlat / deklarováno 200 q/, dovozné činilo 1519,90 Kč.

D R E V O

- 23.4.1920 Žádala obec na okres. správní komisi o přiděl 4 vagonů dřeva.
14.6.1920 Urgováno u Komunálky v Praze dodání 1 vagonu dřeva ze stanice Zdice.
2.7.1920 Zasílá obecní úřad Čsl. Komunálce v Praze, Příkopy 15 2481,40 Kč za dříví.
18.7.1920 Z komunálky dostala obec přiděl 1 vagon dřeva za cenu 110 Kč/za m³. Tentýž den bylo objednáno dřevo u Lesní správy Mcely.
9.8.1920 Lesní správa Mcely oznamuje, že dřevo nemůže dodat. Obec má zaslat žádost na Lesní inspekci na Královských Vinohradech, Krkonošská 12. Obec žádost zaslala.
24.8.1920 Čsl. komunálka Praha zaslala účet za 37 1/2 m³ palivového dřeva á 110 Kč/m³ + kolek + porto = 4127,35 Kč.
3.9.1920 Obecní úřad žádal o přidělení dubového dřeva na tělocvičné nářadí. Lesní úřad v Poděbradech sdělil obci, že u lesního úřadu v Kersku může odebrat 2 ks - 5m³ 20 cm
8 ks - 3m³ 16 cm
1.10.1920 Sděluje lesní úřad v Poděbradech, že o dřevo nemusí obec žádat, obcím bude dřevo přiděleno postupně.
31.12.1920 Lesní správa Kersko vyúčtovala obci odebrané dřevo:
40m³ borového ..... 2420 Kč
70q hromady ..... 824 Kč
10.12.1920 Lesní inspekce na Král. Vinohradech sděluje, že nemůže obci zvětšit přiděl dříví, ale doporučuje zakoupit dřevo na Slovensku:
29.1.1921 Lesní správa Kersko oznamuje, že obec může odebrat z paseky Kilerka XIII/5 - 20 plnometrů štěpin palivového dřeva a 20 hromad chvojí.
Cena: štěpiny 1322,00 Kč Dřevo nutné odvézt
hromady 1454,36 " do 20. února 1921.
2776,36 Kč
18.2.1921 Václav Brychla, obchod dřívím, Pečky, nabízí obci řezané dřevo za 32 Kč. Obecní úřad odpovídá, že dřevo je volné a je ho dost, každý si je podle potřeby kupí sám.
10.3.1921 sděluje lesní správa Kersko, že obci bylo přiděleno z revíru 20 hranic klestu á 82,40 Kč = 1648 Kč.

25.2.1922 Odebráno dřevo z Kerska: 8m³ á 68 Kč dubového
8,5m³ á 68.- březového
68,5m³ á 60.- borové

Celkem Kč: 5232.--
2% obrat.daň 104,64
5336,64

13.9.1922 V obci vyvěšena vyhláška, že lesní správa Kersko nebízí odprodej dřeva.

O B I L f

- 8.5.1920 Obec odevzdala do automatického Hevránkova mlýna v Pečkách 1195 kg žita, 626 kg pšenice ječmene, 94 kg pšenice a 15 kg ovса.
- 10.5.1920 obec dodala na sníženou dodávku 2044 kg obilí
- 23.8.1920 Obec žádá snížení kontingentu na okresním obilním úřadě v Poděbradech na rok 1920/21 na 350 q pšenice, 200 q žita a 450 q ječmene.
- 3.9.1920 Vyzvedla obec 10 q sečové pšenice u obchodníka Klingra Pečky a 225 Kč/q.
- 15.9.1920 Obec dostala poukaz na 8 q žita na setí od obchodníka Klingra Pečky za 225 Kč/q = 1800 Kč.
- 12.10.1920 Obec dostala 100 kg žita k setí á 230 Kč/q
- 8.10.1920 Okresní obilní úřad v Poděbradech stanovil pro obec definitivní kontingent dodávky obilí: 350 q pšenice, 400 q žita a 450 q ječmene.
Obci bylo uloženo kontingent ihned rozvrhnout na jednotlivé rolníky. Za tím účelem byla svolána schůze do hostince u Horáčků /32/. Do komise pro rozpis kontingentu nechtěl vstoupit žádný občan.
- 8.1.1921 Obilní úřad v Poděbradech oznámil "definitivní" kontingent dodávky obilí: 350 q pšenice, 400 q žita a 400 q ječmene. Sdělil, že hospodáři pod 3 ha půdy nejsou z povinných dodávek vyjmuti. V obci nebyla obilní komise zvolena, kontingent nebyl rozepsán.
- 18.1.1921 V obci vybubnována výzva min. zemědělství v Praze, aby rolníci odváděli obilí.
- 2.3.1921 Obilní úřad v Poděbradech znova sděluje "definitivní" kontingent dodávky obilí: 350 q pšenice, 300 q žita a 450 q ječmene. Do 10.3.1921 má obec kontingent rozepsat.
- 6.3.1921 Obecní zastupitelstvo postupuje určený kontingenem místní žnouvé komisi v Ratenicích, ta zřejmě s ním nesouhlasila, takže...
- 8.3.1921 sděluje obecní úřad obilnímu úřadu v Poděbradech, že definitivní kontingent obilí, t.j. 350 q pšenice, 300 q žita a 450 q ječmene, celkem 1100 q obilí, není možno mezi rolníky rozepsat.
- 10.3.1921 došel do obce poukaz od okres.úřadu v Poděbradech na 500 kg pšenice a 1500 kg ječmene na osev k odebřání u komisionáře taussiga. Místní žnouvá komise má přidělit rozdělit mezi rolníky, kteří nemají vlastní osivo.

- 18.3.1921 Sděluje obilní úřady Poděbrady, že požadování deputátního obili nebo zemědělských výrobků zemědělskými dělníky je nezákonné.
- 19.3.1921 Oznámuje okresní úřad Poděbrady, že došel seťový hráč a prodává se bez poukazu 1 q za 435 Kč.
- 31.3.1921 Podává obec na okres zprávu, že komisionář Josef Podlipný vykoupil v obci od rolníků toto množství obili:
Cvrček, 13.....	20 kg
Kratochvíl, 12.....	20 "
Štella, 5.....	30 "
Šnajberk, 27.....	25 "
Mráz, 25.....	20 "
Čvančera Václav, 21	30 "
Celkem.... 145 kg	
- 3.7.1921 ustavilo obec. zastupitelstvo žákovou hlídku v počtu 4 občanů, kteří mají potahy.
- 25.8.1921 Okresní úřad Poděbrady oznámil prozatimní kontingen na rok 1921/22: 157,50 q žita, pšenice bude co nejdříve rozepsána.
- 3.9.1921 sděluje okres, že kontingen obili bude vykupovat nákupní a prodejní hospodářské družstvo v Poděbradech, obili se bude dodávat do mlýna Havránska v Pečkách.
- 11.9.1921 Okresní úřad jmenoval na základě § 16 vládního nařízení z 22.7.1921 komisi pro rozpis kontingentu: Josef Urban, Václav Nykodým, Josef Sixta, Josef Štella, Pavel Volák, František Ptáček, Alois Veselý.
- 2.10.1921 Okresní úřad rozepsal kontingen na r. 1921/22 ve výši 224,87 q obili, který je nutno v plné míře rozepsat na rolníky v obci.
- 18.10.1921 Okresní úřad sděluje, že mlýn Havránek Pečky přestal smluvně mlít a kontingen je nutno dodávat do mlýna Františka Kříže v Pečkách.
- 16.2.1922 Sděluje okresní úřad v Poděbradech, že prodlužuje lhůtu, do které je třeba dodat povinnou dodávku obili až do 15.2.1922. Proti zemědělcům, kteří nebudou povinnou dodávku plnit, bude po uplynutí měsíce února 1922 zavedeno náhradní řízení.

M O U K A

- 11.8.1920 Zemský úřad v Praze zaslal poukazy na 512 kg mouky za 636,36 Kč. Poukazy odevzdal starosta Janu Čvančerovi, který byl zásobovacím referentem.
- 17.8.1920 Došel poukaz na 150 kg mouky na vaření a 300 kg žitné mouky za 478,50 Kč. Odevzdán Janu Čvančerovi /lo5/.
- 1.10.1920 Sděluje obchodník Josef Svárovský /46/, že nevystačí mouka přidělená na chlebenkáře, na celou dávku. Obec se obrátila na okresní úřad v Poděbradech, aby dodávku zvýšil o 3 q, aby se mohli všichni držitelé chlebenek podělit.
- 6.10.1920 Okresní úřad v Poděbradech zaslal požadovaný poukaz na 3 q mouky k odebrání z automatického mlýna Havránek Pečky. Poukaz byl předán obchodníku Svárovskému.

- 14.12.1920 -na prosinec 1920 bylo obci přiděleno
30 kg krupice 600 kg žitné, mouky
350 kg pšeničné varné mouky 700 kg ječné mouky
450 kg chlebové mouky 210 kg krup
Poukazy předány učiteli Forstovi.
oznámeno na okres, že moučnou dávku platí všechni držitelé polí.
- 24.12.1920
- 1.1.1921 na berní úřad v Poděbradech zaslána moučná dávka z pozemkových vložek obce - č.47 2 K, č.98 610 K, č.65 1 K., celkem 613 K.
- 8.1.1921 Okresní obilní úřad v Poděbradech sděluje, že vzhledem k neprostému nedostatku sprovozační mouky vyzývá obecní sprovozační komise, aby mouka byla dávána jen domácnostem bez zásob.
- 19.1.1921 došel poukaz na mouku
150 kg varné, pšeničné..... 175 Kč
150 kg pšeničné chlebové 85 "
150 kg žitné 85 "
280 kg ječné 85 "
200 kg ovsa 210 "
- 2.6.1921 Obilní úřad v Poděbradech zaslal poukaz na mouku
25 kg pšeničné krupice 43,75 Kč
450 kg " k vaření 787,50 "
450 kg " chlebové 382,50 "
925 kg 1213,75 Kč
- 2.7.1921 zaslán příděl mouky: 450 kg pšeniční á 175 = 787,50 Kč
600 kg chlebové á 85 = 510,0 "
- 3.8.1921 zaslán příděl mouky: 25 kg pšen.krupice á 175 Kč
450 kg " varné á 175,--
450 kg " chleb. á 85,--
- 7.8.1921 Obilní úřad v Poděbradech sděluje, že zaměstnanci Pečecké rafinerie cukru přestanou dostávat sprovozaci ve fabrice /mouku a chléb/.
- 10.9.1921 Přiděleno 600 kg mouky á 170 Kč z Havránkova mlýna v Pečkách
- 14.9.1921 Přiděleno mouky: 50 kg krupice á 225 Kč celkem
450 pšeničné varné á 2025 Kč celkem
300 kg pšen.chlebové á 510 Kč celkem.
Poukazy předány obchodníku J. Svárovskému.
- 24.9.1921 Přidělena mouka z mlýna v Pečkách:
75 kg krupice..... 337,50 Kč
600 kg pš.varné....2025,-- "
300 kg pš.chleb... 510,-- "
Poukaz i devzdán učiteli Janu Forstovi.
- 2.10.1921 Příděl mouky z mlýna Bratří Havránkové Pečky:
340 kg pšeničné 1536,80 Kč
422 kg " chlebové 725,84 "
1216 kg žitné 209,52 "
- 18.12.1921 Mouka z mlýna od Františka Kříže Pečky - 500 kg pšeničné varné á 455 Kč = 2275 Kč.

- 17.1.1922 Mouka z mlýna Frant. Kříže Pečky = 900 kg á 172 Kč = 1548 Kč. Dne 27. ledna 1922 nebyla mouka z mlýna ještě odebrána. Obec sděluje, že ji odebere koncem února či počátkem března.
- 19.1.1922 Okresní úřad v Poděbradech sděluje, že je uvolněna mouka pro bezzemky a ne pro obchodní účely. Její přídělová cena = 4,45 Kč/kg, detailní cena = 5 Kč/kg.
- 2.4.1922 Okresní úřad sděluje, aby se ze skladu okresní rozdělovny v Poděbradech vyzvedla vařivá mouka americká. Vše vyřídil předseda sprovizeční komise Jan Čvančara /lo5/.

O T R U B Y

- 4.7.1920 Rolníci dostali příděl 2130 kg otrub, za který zaplatili komisonáři Kverkovi 681,60 Kč.
- 18.2.1921 Rolníci dostali 807 kg otrub za odvedené obili, za které zaplatili komisonáři Frant. Kůrkovi z Poděbrad 645,60 Kč.
- 24.2.1921 Rozděleno 17 pytlů otrub /807 kg/ rolníkům za repartice - z automatického mlýna Pečky, prostřednictvím komisonáři Kůrky z Poděbrad.

B R A M B O R Y

- 19.4.1920 Společnost a záložní spolku v Městci Králové zapláceno za 4370 kg sadbových brambor 2753 Kč.
- 25.9.1920 Okresní úřad sděluje, že pro výkup brambor jmenoval obilní úřad v Praze komisionáře Frant. Kůrku v Poděbradech.
- 9.10.1920 Proveden výslech bratří Velechovských, Ratenice 28, kteří neoprávněně dováželi brambory z Jeníkovského kraje /Golčův Jeníkov/.
- 15.10.1920 Obec sestavovala výkaz ploch osázených bramborami - všech majitelů polí.
- 16.11.1920 Okresní úřad v Poděbradech žádá, aby rolníci dodali do 5. dnu vykoupených 70 q brambor do Peček. Obecní úřad rolníky obeslal, oznámení odmítli podepsat Josef Čvančara /35/ a Vavel Volák /31/.
- 25.11.1920 Zaslána obci částka 2420,50 Kč za 47 q dodaných brambor /1 q = 51,50 Kč/
- 30.11.1920 Rolníci dodali celkem 54,75 q brambor.
- 15.12.1920 Obec objednala 75 q brambor k sázení.
- 18.12.1920 Starosta Josef Urban sděluje obilnímu úřadu v Poděbradech, že přidělil 6075 kg brambor lidem v obci.
- 19.1.1921 Obec žádá od hospodářského družstva dalších 10 q brambor na sázení, celkem tedy 85 q brambor.
- 7.4.1921 Od hospodářského družstva v Poděbradech došlo 39 q brambor k sázení á 90 Kč, celkem za 3510 Kč.

D O B Y T E K

- z Peček
- 19.4.1920 -Zvěrolékař Dr.Josef Kálal očkoval v obci 37 prasat.
- 24.6.1920 Oznámeno na okresní úřad v Poděbradech, že v obci je 70 ks hovězího, 29 vepřů a 22 koz, které jsou nezdravé a nemocné.
- 7.7.1920 Hlášen na okres stav nemocného dobytka v obci /slintavka a kulhevka/: Celkem 280 kusů, z toho 231 onemocnělo, dále 40 koz a 35 vepřů.
Uzdreveno: 219 hovězího, 30 koz a 20 vepřů, zabito 10 hovězího, 2 telata a 2 vepři.
- 14.7.1920 Za převedení nemocného dobytka dostal Václav Čvančera č.21 20 Kč pokuty a 24 hodin vězení.
- 28.7.1920 V obci se vyskytla červinka vepřů u rolníků Lustiga /9/ a Václava Čvančery /21/. Navržena dezinfekce chlórem.
- 24.9.1920 Slintavka a kulhevka v obci zanikla.
- 15.12.1920 Stav dobytka v obci: 22 koní, 297 hovězího /z toho 130 krav/, 130 koz, 141 vepř a 21 sviní.
- 18.2.1921 Zvěrolékař Josef Kálal z Peček - k očkování v obci přihlášeno 17 prasat.
- 28.2.1921 Hlášeno na okres: V roce 1920 zastřeleno v ratenském revíru 30 zajíců, 100 koroptví, žádné škody zvěři nevznikly, nebyly tudíž propláceny.
V r. 1921 zastřeleno 35 zajíců a 80 koroptví, náhrody škod žádné.

C U K R

- 25.9.1920 Přiděleno obci 9 q cukru.
- 31.1.1921 Dělnictvu pracujícímu při dobývání řepy dán poukaz na 57 kg 75 dkg cukru prostřednictvím firmy Vilém Popel Poděbrady.
- 22.5.1921 Nezavařování povoleno na červen 1 1/4 kg cukru /asi na rodinu/.

B O T Y

- 20.6.1920 Pro zemědělské dělníky převzal strážník Václav Bureš na okresní správní komisi v Poděbradech 8 párů mužských bot po 120 Kč,
6 párů ženských bot po 100 "
- Boty byly dělníkům přiděleny.

S Á D L O

- 6.7.1920 Okresní správní komise v Poděbradech přidělila obci 140 kg sádla, které obec odebrala.

ZÁSOBOVÁNÍ

- 19.4.1920 Maso ze všech nutných porážek, jež je poživatelné, zabavuje se pro posádkové velitelství Praha. Nákupní cena stanovena na 13,50 Kč/kg.
- 6.9.1920 Obilní úřad v Poděbradech se dotazoval, proč se Aloisu Vedralovi odebrala sprovizace. Obecní úřad odpovídá, že mu byla sprovizace odebrána v červnu 1920, protože poburoval lid. /Jeho obchod byl v č. 57/ /od 1.7.1921 přestal živnost provozovat a obchod převzal Antonín Drahokoupil/.
- 2.10.1920 Starosta oznámil do Poděbrad resignaci sprovizační komise a hospodářské rady.
- 19.1.1921 Starosta Urban žádá obilní úřad v Poděbradech o příděl brambor pro ty nejpřebožnější chlebenkáře.
- 22.1.1921 v obci žilo 205 rodin.
- 29.1.1921 Obecní úřad oznamuje do Poděbrad, že Eduard Linhart /lo/ nakupuje maso v Osečku a Pnově za 9-11 Kč a v Praze je prodává za 12-12,50 Kč/kg.
- 21.3.1921 Obecní úřad oznamuje na okresní úřad v Poděbradech, za jaké, ceny nakupují mnohem řezníci:
jatečný hovězí dobytek.....	5 - 9 Kč
hovězí dobytek a telata	7 - 9 "
vepře	9 - 11 "
kůzlata k zabítí, 1 kus	15 - 20 Kč
- Dále se prodávalo:
1 litr mléka za	1 - 2 Kč
vejce, 1 kus	80 haléřů
máslo a tvaroh, 1 kg	28 - 34 Kč
- 7.8.1921 Obilní úřad v Poděbradech sděluje, že závodní sprovizace v rafinerii cukru v Pečkách přestala /jejich zaměstnanci dostávali mouku a chléb/.
- 30.10.1921 V obci vybubnováno oznámení okresního úřadu v poděbradech, že "obyvatelstvo se s veškerým důrazem varuje před nesmyslnými ukvapenými nákupy zásob a výrobcům a obchodníkům se připomínají předpisy o vyznačování cen na zboží."
- 5.5.1922 V obci neoprávněně prováděli řeznickou živnost Alois Hovorka z č. 83 a Václav Miškovský z č. 141.
- 27.10.1920 Obec sděluje okresní rozdělovnu v Poděbradech:
1/ počet členů konzumního družstva..... 19
2/ " železničních zřízeneců..... 2
3/ " rodin železn. zřízeneců..... 7
4/ počet ostatních obyvatel 844
- 16.5.1920 Žádný rolník si nepřál příděl strojených hnojiv
- 30.4.1920 svolala okresní správní komise v Poděbradech poradu starostů týkající se obtížné zásobovací situace. Porada byla svolána do Peček, na radnici.
- 1.9.1920 Komisař Kulich z Kluku žádá obec, aby rozepsala kontingent 9 wagonů obilí na jednotlivé rolníky. Obec žádá okresní obilní úřad v Poděbradech o snížení, že není možno takové množství odevzdát.

TRÁVA

- 25.4.1920 Obec žádá dodatečný příděl trávy /6 mér/
Vejnoska 2, Polák 2, Žák 1, Horký Václav 11 míru
- 19.1.1921 Obec žádá o příděl luk pro obec Ratenice od panství
Poděbrady. Žádáno 100 mér od rozparcelovaného velkost.
- ~~červen 1921~~
31.5.1920 Čsl.svaz řepářů posílá prostřednictvím cukrovaru
Cerhenice poukázky na supérfosfát.
- 5.9.1920 Obec zasílá za uhlí na výměnu 1258,50 Kč.
- 6.2.1921 Čsl.svaz řepářů posílá prostřednictvím cukrovaru
Cerhenice poukázky na supérfosfát.
- 22.4.1921 V obci bylo 96 osob samozásobitelů.